

Univerzita Palackého v Olomouci
Cyrilometodějská teologická fakulta
Katedra křesťanské výchovy

**Co se děje venku za oknem? Aneb od počítače do
přírody.**

Zájmový útvar s přírodovědnou tematikou

Bakalářský projekt

Autor:

Adéla Malíková

Vedoucí práce:

Mgr. Helena Pospíšilová Ph.D.

Olomouc 2020

PROHLÁŠENÍ O SAMOSTATNÉM VYPRACOVÁNÍ

Prohlašuji, že jsem bakalářský projekt vypracovala samostatně s využitím uvedených pramenů a literatury.

.....

.....

PODĚKOVÁNÍ

Chtěla bych tímto poděkovat svým rodičům za podporu při studiu a univerzitě Palackého za vzdělání, které mi zde bylo poskytnuto.

OBSAH

OBSAH.....	4
ÚVOD.....	7
1 MĚSTO UHERSKÉ HRADIŠTĚ A MOŽNOST VOLNOČASOVÝCH AKTIVIT.....	9
1.1 Základní charakteristika města.....	9
1.2 Stručná historie města.....	9
1.3 Vzdělání a volnočasové aktivity města	10
1.3.1 Volnočasové aktivity	11
1.3.2 Neziskové organizace	11
2 ŠIKULA - DŮM DĚTÍ A MLÁDEŽE UHERSKÉ HRADIŠTĚ	12
2.1 Organizace zařízení	12
Ředitel a zástupce ředitele zařízení	12
Vedoucí jednotlivých oddělení a další zaměstnanci DDM.....	12
2.2 Činnosti zařízení.....	13
2.2.1 Zájmové aktivity s pohybovou tematikou – tělovýchovné.....	13
2.2.2 Estetickovýchovné aktivity.....	14
2.2.3 Společenskovědní aktivity	14
2.2.4 Přírodovědné aktivity a kurzy.....	15
2.2.5 Táborová činnost.....	15
2.2.6 Zájmové aktivity pro školy.....	16
2.3 Zhodnocení aktivit – SWOT analýza	17
Silné stránka.....	18
Slabé stránky	19
Příležitosti	19
Hrozby	20
3 ZÁJMOVÝ ÚTVAR S PŘÍRODOVĚDNOU TEMATIKOU	21
3.1 Základní informace k zájmovému útvaru jako celku	21
3.2 Kompetence, které žák nabude po absolvování zájmového útvaru	24
3.3 Hodina č. 1 – úvodní hodina, vzorová.....	26
3.3.1 Podrobný popis hodiny jako celku	26
3.3.2 Průběh první hodiny	26
3.4 Hodina č. 2 – podzim.....	28
3.4.1 Podrobný popis hodiny jako celku	28
3.4.2 Průběh hodiny č. 2.....	29
3.5 Hodina č. 3 – Hodina s pokusem	33
3.5.1 Podrobný popis:	33

3.5.2	Průběh hodiny	33
3.6	Hodina č. 5 – Výlet.....	35
3.6.1	Podrobný popis hodiny.....	35
3.6.2	Průběh hodiny	35
3.7	Hodina č. 1 - zima	37
3.7.1	Slovní komentář k hodině č. 1	38
3.8	Hodina č. 2 - zima	39
3.8.1	Slovní komentář k hodině č. 2	40
3.9	Hodina č. 3 – zima.....	41
3.9.1	Slovní komentář k hodině č. 3	42
3.10	Hodina č. 4 – zima.....	43
3.10.1	Slovní komentář k hodině č. 4	44
3.11	Hodina č. 5 – zima.....	46
3.11.1	Slovní komentář k hodině č. 5	47
3.12	Hodina č. 1 - jaro.....	48
3.12.1	Slovní komentář k hodině č. 1	49
3.13	Hodina č. 2 - jaro.....	51
3.13.1	Slovní komentář k hodině č. 2	52
3.14	Hodina č. 3 – jaro	53
3.14.1	Slovní komentář k hodině č. 3	54
3.15	Hodina č. 4 - jaro.....	56
3.15.1	Slovní komentář k hodině č. 4	57
3.16	Hodina č. 5 - jaro.....	58
3.16.1	Slovní komentář k hodině č. 5	59
3.17	Hodina č. 1 – léto	60
3.17.1	Slovní komentář k hodině č. 1	61
3.18	Hodina č. 2 - léto	63
3.18.1	Slovní komentář k hodině č. 2	64
3.19	Hodina č. 3 - léto	65
3.19.1	Slovní komentář k hodině č. 3	66
3.20	Hodina č. 4 – léto	67
3.20.1	Slovní komentář k hodině č. 4	68
3.21	Hodina č. 5 - léto	70
3.22	Slovní komentář k hodině č. 5	71
3.23	Finanční náklady na pomůcky a materiál pro zájmový útvar (1 rok)	72
3.23.1	Tabulka finančních nákladů na pomůcky a materiál na 1 účastníka	73

ZÁVĚR.....	74
BIBLIOGRAFICKÉ CITACE.....	75
PŘÍLOHY	77

ÚVOD

Doba dvacátého prvního století obsahuje nepřeberné množství technologií, které nám mohou výrazně ulehčit život. Mezi některé z těchto technologií, patří samozřejmě internet a všechny prostředky, díky kterým se dá internet využít. Mezi tyto prostředky můžeme v dnešní době řadit téměř cokoli. Od obyčejného počítače, či mobilu, až po běžecký pás v posilovně. Břetislav Hofbauer ve své knize Děti, mládež a volný čas tvrdí, že:

„Pro současnou dobu je charakteristický velký rozvoj a šíření elektronických médií. Od poloviny dvacátých let se zvyšuje počet uživatelů mobilních telefonů. V roce 2003 bylo ve světě 580 milionů mobilních telefonů. Současně se rozšiřuje funkce mobilních telefonů, kdy vznikají nové kombinace poznávacích, herních i praktických aktivit jako připojení na internet, e-mail, zaslání textových a multimediálních zpráv, videotelefon, ukládání televizních programů z elektronického průvodce programem, zpřístupnění části internetu pouze určité skupině uživatelů (např. dětem).“¹

Všechny tyto prostředky na nás působí, a to jak pozitivně, tak v negativním slova smyslu. Média a sociální sítě mohou být velmi nebezpečné, stejně jako například hry na počítači nebo filmy a seriály. Bohužel velmi často vzniká na internetu a na elektronice závislost, a to hlavně u dětí. Závislostí u dětí se věnuje značná spousta autorů. Tento bakalářský projekt se však zaměřuje spíše na jednu specifickou formu prevence v oblasti závislosti na internetu.

Moderní doba obklopuje děti počítači, mobily a ostatními médii každý den. Děti vlastní mobil již ve velmi mladém věku, umějí s ním perfektně zacházet a celkově to je v mnohých oblastech a případech jejich nejlepší přítel. Problém závislosti však není jen problém oblasti domova a volného času. V dnešní době se elektronika používá i ve školách a to ve velké míře. Nepočítáme-li elektronické tabule, můžeme se bavit o hodinách s tablety, o zapisování poznámek do počítače apod. Elektronika je tedy velmi zakořeněná v celé společnosti a to již od mladého věku. Zde se však nabízí otázka, zda je toto zlepšování pro děti dobré, nebo je pouhou úlevou? Dr. Kimberly S. Young ve své práci o závislosti na internetu tvrdí, že:

¹ HOFBAUER Břetislav, 2004. *Děti, mládež a volný čas*. 1. vydání. Praha: Portál. 176 s. ISBN: 80-7178-927-5

The Internet has been touted as a premiere educational tool driving schools to integrate Internet services among their classroom environments. However, one survey revealed that eighty-six percent of responding teachers, librarians, and computer coordinators believe that Internet usage by children does not improve performance (Barber, 1997). Respondents argued that information on the Internet is too disorganized and unrelated to school curriculum and textbooks to help students achieve better results on standardized tests. To further question its educational value, Young (1996) found that fifty-eight percent of students reported a decline in study habits, a significant drop in grades, missed classes, or being placed on probation due to excessive Internet use.²

Dle mého názoru můžeme z průzkumu vyčíst, že internet jako takový výkon nezlepšuje, právě naopak. Tento bakalářský projekt se nesnaží zamezit přístupu dětem na internet, ale ukázat dětem alternativu trávení volného času nasměrováním ke zdravému zájmu o přírodu.

Aktivita, která je v tomto projektu vytvořena, je zaměřena na děti ve věku šesti až deseti let, tedy na děti nastupující do školy na první stupeň základní školy a děti vyšších tříd. Program je vytvořen tak, aby zábavnou formou odvedl dětskou pozornost od elektronických přístrojů ke zdravému trávení volného času.

Tento bakalářský projekt má za cíl vytvořit volnočasovou aktivitu v rámci zájmového útvaru, tematicky zaměřeného na environmentální oblast. Pro znalost místních poměrů v mém rodném městě Uherské Hradiště je mnou navrhovaný fiktivní zájmový útvar zařazen do seznamu kroužků a kurzů příspěvkové organizace Města Uherské Hradiště - Domu dětí a mládeže Šíkula.

Zájmový útvar má za cíl naučit děti aktivně trávit volný čas v přírodě, snažit se je odpoutat od závislosti na mobilu a elektronických přístrojích a naopak je vést k aktivnímu zájmu o přírodu a region, ve kterém žijí.

Samotný projekt je rozdělen do dvou hlavních částí:

- v první části práce lze najít informace o Městě Uherské Hradiště a o možnostech volnočasových aktivit pro děti a mládež v tomto městě.

² YOUNG, Kimberly S. Internet addiction: symptoms, evaluation and treatment. [Online] 1999. <http://netaddiction.com/articles/symptoms.pdf>.

- druhá část se zaměřuje už na konkrétní příspěvkovou organizaci Dům dětí a mládeže Šikula s informacemi o samotném zařízení včetně swot analýzy a na smyšlený zájmový útvar s přírodovědným zaměřením po dobu trvání jednoho roku. Fiktivní zájmový útvar je popsán nejdříve jako celek, pak se popis zaměřuje na vzorový týden a na časově-tematický plán. Samotný zájmový útvar je rozdělen na dvacet setkání po devadesáti minutách. Témata jsou rozdělena podle ročních období, kdy každému období je věnováno pět setkání.

1 MĚSTO UHERSKÉ HRADIŠTĚ A MOŽNOST VOLNOČASOVÝCH AKTIVIT

1.1 Základní charakteristika města

Město Uherské Hradiště se nachází na jihovýchodě Moravy ve Zlínském kraji.

Podle nového uspořádání územní veřejné správy je nyní Uherské Hradiště obcí s rozšířenou pravomocí (tzv. obec III. stupně), v jejímž správním obvodu (Uherskohradištsko) žije přes 90 tis. obyvatel. Město je součástí Zlínského kraje (NUTS 3), který společně s Olomouckým krajem vytváří tzv. region soudržnosti NUTS 2 Střední Morava.³

Uherské Hradiště má cca dvacet pět tisíc obyvatel a rozlohu 21,3 km². Město sousedí na severu se Zlínskem, na jihu s Hodonínkem, na východě s Uherskobrodskem a na západě s Kroměřížskem. Samotné město je rozděleno na sedm samostatných území: Uherské Hradiště, Mařatice, Jarošov, Sady, Rybárny, Míkovice a Vésky. Míkovice a Vésky jsou přilehlými vesnicemi, které spadají pod město.

1.2 Stručná historie města

Uherské Hradiště má jako město velmi bohatou historii. První osidlování probíhalo již ve starší době kamenné. Samotné město vznikalo v osmém až devátém století, kdy na místě nynějšího města vznikl tzv. pevnostní systém. Tento systém se skládal z původně tří neobydlených ostrovů, nalézajících na řece Moravě, která protéká Uherským Hradištěm. Tyto ostrovy byly obydleny Slovy, kteří byli výbornými obchodníky a řemeslníky.

³ Město Uherské Hradiště, 2020. Základní informace o městě, [online]. Uherské Hradiště: Město Uherské Hradiště, 2020. [Cit. 28. 2. 2020]. Dostupné z: <https://www.mesto-uh.cz/zakladni-informace-o-meste>

Ve třináctém století byla Přemyslem Otakarem II. vydána listina, která dosvědčuje, že Uherské Hradiště bylo vytvořeno na ostrovech a má primárně sloužit k ochraně nedalekého Velehradského kláštera a také k ochraně hranice země. Roku 1258 následně Přemysl Otakar II. vydal druhou listinu, která dala Hradišti nové jméno, a to Nový Velehrad. Tento název města se přestal používat koncem 13. století, kdy bylo město oficiálně pojmenováno Hradiště. Samotné město mělo v této době od panovníka velkou řadu výsad, například právo uskutečňovat jednou za týden trhy a také právo na jeden výroční trh, který se konal jednou za rok.

Ve čtrnáctém a patnáctém století vznikl kolem města systém opevnění, který se skládal z vysokých zdí kolem města (hradby) a z bran, kterými se dalo do města vstoupit. Mezi tyto brány patřila například Staroměstská brána, nazvána podle nedalekého města Staré Město nebo Kunovická brána, podle nedalekých Kunovic. Funkce „pevnosti“ byla zrušena v roce 1782, ale až od čtyřicátých let 19. století expandovala městská zástavba mimo staré hradby.

Na začátku dvacátého století prošlo město velkým rozvojem; stavělo se mnoho budov, které můžeme nalézt v Uherském Hradišti dodnes. Mezi tyto budovy patří nová radnice nebo Justiční palác. Ve dvacátém a dvacátém první století prochází město výstavbou průmyslových budov, bytů a volnočasových středisek.

1.3 Vzdělání a volnočasové aktivity města

Uherské Hradiště nabízí velké množství školních zařízení i řadu aktivit k naplnění volného času, na kterých se podílí nejen město, ale i řada soukromých subjektů.

Ve městě a okolí se nachází přes padesát mateřských škol. Přímo v centru města se nachází například MŠ Šafaříkova, nebo MŠ Academic school. V okolí se nachází další mateřské školy; ve Starém Městě, v Kunovicích i v přilehlých vesnicích jsou často mateřské školy spojeny se školami základními.

Základní školy v Uherském Hradišti jsou svým zaměřením pestré a žádané nejen u dětí z Uherského Hradiště. Kromě škol s klasickou výukou, jsou zde školy se zaměřením na cizí jazyky (Academic school, ZŠ UNESCO) a na sport (ZŠ Sportovní).

U středoškolského vzdělání nabízí region jak gymnázia, tak odborná učiliště. Mezi gymnázia patří Gymnázium Uherské Hradiště, které se nachází v blízkosti centra města a v okolí je to Stojanovo gymnázium Velehrad. V oblasti učilišť a škol se specifickými obory

vzdělání mohu uvést MESIT střední škola, o. p. s., Střední odborná škola technická Uherské Hradiště nebo Obchodní akademie Uherské Hradiště.

V Uherském Hradišti se nachází také vysoké školy - Univerzita Tomáše bati, Fakulta logistiky a krizového řízení a Fakulta veřejnosprávních a ekonomických studií Vysoké školy Jagielloňské v Toruni.

1.3.1 Volnočasové aktivity

Uherské Hradiště nabízí ve svém portfoliu velké množství volnočasových aktivit pro děti, mládež i dospělé osoby. Jednou z kategorií je divadelní a kinematografická činnost města. V Uherském Hradišti se nachází městské kino Hvězda, Slovácké divadlo, také loutkové divadlo společnosti Sokol a v letním období je každoročně pořádána týdenní Letní filmová škola. Co se kategorie sportů týká, nabízí město dvě kryté sportovní haly s možností squashe, tenisu a podobných sportů. Dále se zde nachází zimní a letní stadion, aquapark s venkovním koupalištěm a také několik workoutových hřišť které jsou rozmístěny v parku města.

Uherské Hradiště také spolupracuje s příspěvkovými organizacemi, jako například Knihovna Bedřicha Beneše Buchlovana, Klub kultury a také Dům dětí a mládeže Uherské Hradiště, tedy DDM Šíkula, pro který je vytvořen následující bakalářský projekt.

1.3.2 Neziskové organizace

Uherské Hradiště disponuje dvěma neziskovými organizacemi, kterými jsou Park Rochus, o. p. s., a PETRKLÍČ, o. p. s. Park Rochus je přírodním centrem, ve kterém se nachází mimo volné přírody a sadů také skanzen, který je vytvořen ve stylu života našich předků, zejména prarodičů na vesnici. Petrklíč je název azylového domu pro ženy a matky s dětmi.

2 ŠIKULA - DŮM DĚTÍ A MLÁDEŽE UHERSKÉ HRADIŠTĚ

Příspěvková organizace Šikula - Dům dětí a mládeže Uherské Hradiště⁴ je jednou z nejdéle fungujících organizací pro trávení volného času v Uherském Hradišti. Tato organizace, sídlící naproti nemocničního areálu, nabízí prostor jak pro venkovní, tak pro vnitřní aktivity.

2.1 Organizace zařízení

V této kapitole se lze seznámit s organizační strukturou příspěvkové organizace, tedy s ředitelkou, její zástupkyní a s vedoucími jednotlivých oddělení. Mimo to jsou zde zahrnuti i ostatní pracovníci, kteří se starají o chod zařízení.

Ředitel a zástupce ředitele zařízení

Ředitelkou zařízení je Mgr. Ivana Zůbková. Sama ředitelka zařízení má na starost mimo vedení DDM také organizaci táborů, které se pořádají v období prázdnin. Zástupkyní ředitelky a zároveň vedoucí estetického oddělení je Bc. Martina Dörrová. Ta vede několik výtvarných aktivit, organizuje soutěže pro děti a mládež a zajišťuje školení pedagogů.

Vedoucí jednotlivých oddělení a další zaměstnanci DDM

ODDĚLENÍ	JMÉNO VEDOUCÍHO	AKTIVITY ODDĚLENÍ
Společensko-vědní	Radka Ondřejková, Dis.	Zájmové útvary, hra na hudební nástroje, volnočasový útvar dopravní výchovy, vedoucí táborů, organizátorka akcí pro veřejnost.
Tělovýchovné	Bc. Jana Skuciusová	Vedoucí zájmových útvarů s tělovýchovnou tematikou, vedoucí klubu maminek s dětmi, organizátorka letních táborů a akcí DDM.
Environmentální	Mgr. Lenka Pavelčíková	Vedoucí Přírodovědného centra Trnka, vedoucí environmentálních programů pro děti a školy, tvorba didaktických pomůcek pro programy, organizátor soutěží a akcí pro DDM.

⁴ Dále také Šikula, DDM, DDM Šikula, Šikula

Estetické	Bc.Martina Dörrová	Vedoucí zájmových útvarů zaměřených na výtvarné techniky, keramiku, vaření, módu
TECHNICKO HOSPODÁŘŠTÍ PRACOVNÍCI		
Školník		Rostislav Bučík
Účetní		Petra Smolejová
Úklid DDM		Lenka Řezníčková

2.2 Činnosti zařízení

Tato kapitola se věnuje činnostem, které se v organizaci DDM vykonávají. Činnosti jsou rozděleny dle samotného DDM a jejich brožury, která je obsahem přílohy.⁵

Hlavní činností zařízení Šíkula je provozování zájmových aktivit a táborová činnost. Se stoupající obsazeností aktivit se však nabídka rozšířila nejen o další aktivity, ale i o přehlídky, soutěže, kurzy pro školy, či výukové programy.

2.2.1 Zájmové aktivity s pohybovou tematikou – tělovýchovné

V této kategorii DDM disponuje jak aktivitami pro děti, tak pro dospělé. Zájmové aktivity s pohybovou tematikou jsou k dispozici pro maminky s dětmi, jako první sociální kontakt, také pro děti staršího věku, kdy jde například o gymnastiku, či geocaching, a nakonec také pro dospělé osoby. Zde mohu uvést například jógu, nebo Klub relaxace.

Dům dětí a mládeže sice nabízí velkou škálu aktivit v oblasti tělovýchovné a v oblasti sportu celkově, ale velkou nevýhodou však je, že většina aktivit se neodehrává v prostorách samotného DDM Šíkuly, ale v budovách Diakonie Českobratrské církve evangelické, v sále tělovýchovné organizace Orel a v tělocvičnách okolních základních škol: Bílovice, Velehrad, Kudlovice, Jarošov a v tělocvičně gymnázia Uherské Hradiště. Je to dáno nedostatkem prostor v samotném DDM. Prostory, kterými DDM disponuje, jsou určeny spíše pro esteticko-výchovné aktivity. Pro sportovní činnost v samotném Domě dětí a mládeže jsou využívány místnosti určené jen pro menší počet klientů.

⁵ oficiální brožura s aktivitami k nahlédnutí v příloze č. 1

2.2.2 Estetickovýchovné aktivity

Estetické oddělení se opět rozděluje mezi aktivity pro dospělé a aktivity pro děti. Podíváme-li se na seznam aktivit (viz. příloha č.1), můžeme vidět, že nejčastějšími aktivitami jsou zde výtvarná výchova a keramika. Oba tyto programy Šikula zřizuje jak v samotném zařízení DDM Šikula, tak na základních školách, jako např. na ZŠ Velehrad, Huštěnovice nebo Bílovice.

U aktivit pro dospělé převládá zájem o keramiku a výtvarnou výchovu. Obě tyto aktivity se odehrávají přímo v DDM ve skupinách, stejně jako je tomu i u dětí. Dospělí jedinci tak vyplňují volný čas aktivní činností. Toto hodnotím velmi kladně, vzhledem k tomu, že DDM Šikula je jedno z mála zařízení, které má tak velkou nabídku volnočasových aktivit pro dospělé.

2.2.3 Společenskovední aktivity

U společensko-vědních aktivit můžeme rozdělit jednotlivé kategorie na jakési podkategorie, jako je hraní na hudební nástroje, zájmové kroužky (fotografický, deskové hry), jazykové kurzy a přípravné kurzy k přijímacímu řízení na střední školu (Cermat testy).

V případě podkategorie hraní na hudební nástroj je výběr široký; zde mohu uvést například hru na kytaru, klávesy, zobcovou flétnu, nebo ukulele pro děti školního věku ale i pro dospělé. Hraní na hudební nástroje a jazykové kurzy jsou dále rozděleny podle úrovně hraní či znalostí od začátečníků až po velmi pokročilé. Dítě tak může procházet několik let útvarem s těmi samými dětmi a vytvořit si tak přátelskou, či dokonce domácí atmosféru.⁶

⁶ DDM zařazuje hru na hudební nástroje do společenskovedních aktivit i do zájmových útvarů, ačkoli odborná je odborná literatura uvádí v rámci esteticko-výchovných aktivit. Viz: PÁVKOVÁ Jiřina, 2008. *Pedagogika volného času*. Praha: Portál. 224 s. S 72-73. ISBN: 978-80-7276-423-6

2.2.4 Přírodovědné aktivity a kurzy

U aktivit s přírodovědnou tematikou převládá hlavně téma ochrany přírody a jejího poznávání. U mladších dětí se jedná o poznávání a výlety do přírody, u starších dětí se již počítá s aktivitami větší obtížnosti; dělají se zábavné pokusy, učí se o léčivých rostlinách apod. V této přírodovědné kategorii jsou i např. zájmový útvar s názvem Pat a Mat, kde děti pracují se dřevem a Mladý včelař, kde se děti učí starat o včely. Je chvályhodné podněcovat zájem v tak důležitých oblastech už v raném věku.

Pro dospělé je zde připravena výuka pěstění a tvarování bonsají, včelaření a cyklus přednášek s přírodovědnou tematikou. Tyto přednášky provádějí profesionálové v daném oboru a témata jsou tvořena podle aktuálních problémů v přírodovědné oblasti. Mezi hlavní témata tedy patří například ochrana přírody, biologie jako vědní obor, klimatické změny nebo globální problémy světa.

Poslední skupinou aktivit, které Šikula nabízí, je Kroužek záchranářů, specializovaný na první pomoc a spolupráci při vykonávání první pomoci a kurz pro budoucí instruktory. V něm odborníci předávají dětem zkušenosti a odborné znalosti do života případně pro budoucí práci.

2.2.5 Táborová činnost

DDM Šikula poskytuje jak tábory pobytové, tak příměstské. Nejprve uvedu tábory příměstské, protože těmito tábory, a hlavně jejich kvalitou je Šikula známý již dlouhá léta. Tábory pobytové začalo DDM poskytovat až před několika lety.

Příměstské tábory

Příměstské tábory na DDM nabízí velkou šíři kategorií, či témat, která si děti mohou vybrat. Těmito kategoriemi jsou tábory s přírodovědnou, výtvarnou, fantasy a lidovou tematikou. V každé této kategorii se nachází více táborů, kdy každý má jiný název a jiné téma. Výchovný a naučný cíl tábora je ovšem vždy určen dle tématu. Tyto konkrétní tábory, i když jsou příměstské, se však konají mimo prostory DDM. Tábory se konají například v nedaleké vesnici Tupesy. Tato vesnice je známá pro svou keramiku a folklór, tudíž se zde konají tábory, které jsou směřovány na výuku o tradicích. Dalším místem je například Park Rochus, kde se konají tábory s environmentální tematikou a rovněž v tamním skanzenu s tematikou tradic. Nabízí například tábor Na Jarmarku, který se zaměřuje na řemesla našich

předků. Obdobou výše uvedeného tábora, a to pouze pro holky, je tábor s názvem Letní výtvarná dílna.

Nechybí ani pro děti oblíbená témata fantazy, kde mohu uvést například Asterix a Obelix – mise Kleopatry. Děti se můžou v příměstském táboře naučit i nějaké činnosti, například animaci a tvorbě filmu, nebo v oblasti biologie funkci lidského těla. Táborů s přírodovědnou tematikou, jako Prázdniny se zvířátky, nebo Tajemství zahrady lišky Bystroušky se zúčastňují děti mající rádi zvířátka a zajímají se o to, jak funguje zahrada a co všechno v ní roste.

Pobytové tábory

Pobytové tábory pořádá DDM až v posledních letech, proto nejsou tolik rozšířeny jako tábory příměstské. Tyto tábory jsou také na týden, ale nejsou v lokalitě bydliště dítěte. Samotné oblasti, ve kterých se tábory pořádají, jsou velmi rozmanité. Některé místa korespondují se samotným programem tábora, jako například tábor Sázava. Na táboře Sázava děti budou absolvovat vodácký výcvik a poté budou sjíždět onu již jmenovanou řeku s profesionálními instruktory. Další tábor Talenti z ranče VII je zaměřen na hudbu, konkrétně na hru na rozmanité hudební nástroje.

DDM pořádá také tábory s tématem pohybu, jako tábor Pevnost Boyard, nebo taneční tábor HAWAI. Posledním tématem je opět fantazy, kde je stále vede téma Harry Potter. Konkrétně DDM nabízí tábor Černokněžník a fantastická zvířata, podle nejnovějšího filmu z již zmiňované série.

2.2.6 Zájmové aktivity pro školy

DDM pořádá i aktivity pro školy, a to tzv. projektové dny. Projektové dny jsou jakési kurzy pro školy, ve kterých mají účastníci naplánovaný program. K těmto kurzům jsou zde vypsány stručné obsahy pro představu, jak takový projektový den probíhá.

Jde o celodenní program pro žáky zaměřený na určité téma (například Den země, Voda, Ovzduší, Globální problémy, Vánoce). Mezi aktivity, které do projektového dne můžeme zahrnout, patří například různé hry, soutěže vědomostní i dovedností, praktické aktivity spojené s danou tematikou (výsadby stromů, úklid odpadků, pozorování přírody).

DDM Šikula momentálně nabízí tři druhy programů.

Prvním je program s názvem Paní učitelko proč. Tento kurz je složen z pěti samostatných projektových dnů na téma, které si vybere nebo přeje daná škola, či učitel. Kurz je určen pro děti v mateřských školách.

Dalším kurzem je Křížem krázem po Zemi. Tento kurz je rozdělen na sedm jednotlivých přednášek o kontinentech a je určen pro základní a mateřské školy. Obsahuje nejenom zeměpisné informace, ale také geologické, etnické informace, nebo kulturu, jídlo zvyky a přírodu daných kontinentů.

Posledním kurzem je Finanční gramotnost. Toto je jediný kurz, který je určen pouze pro základní školy. Finanční gramotnost obsahuje pět přednášek s tématy teorie peněz, dluhy, příjmy a výdaje, práva spotřebitelů, peněžní odpovědnost a investice.

2.3 Zhodnocení aktivit – SWOT analýza

V tabulce swot analýza DDM jsou popsány silné a slabé stránky organizace, a také příležitosti a hrozby, které organizaci hrozí vzhledem k budoucnosti. Příležitosti a hrozby jsou také pojaty se zohledněním na projekt, který je zde vytvořen. Z této analýzy vyplývají příležitosti pro to, aby byl vytvořen útvar s touto tematikou a hrozby, které by bez nového, či nových zájmových útvarů mohly v budoucnu postihnout DDM.

SILNÉ STRÁNKY	SLABÉ STRÁNKY
<ul style="list-style-type: none"> - velký výběr aktivit a táborů - různé okruhy aktivit pro děti i dospělé - programy pro školy - aktivity na DDM i mimo něj - aktivity pro začátečníky a pokročilé - zájmové útvary pro konkrétní ZŠ 	<ul style="list-style-type: none"> - velká obsazenost volnočasových aktivit i táborů - vysoká cena aktivit i táborů - malé prostory v DDM pro pohybové aktivity uvnitř
PŘÍLEŽITOSTI	HROZBY
<ul style="list-style-type: none"> - zlepšit, nebo pronajmout prostory pro aktivity s pohybovou tematikou - pokusit se zlepšit cenové podmínky aktivit a táborů - vytvořit více aktivit pro děti ve věkovém rozhraní 15 – 18 let 	<ul style="list-style-type: none"> - vysoká cena aktivit a táborů může být problém pro rodiče s více dětmi - zrušení dotací od města Uherské Hradiště, nebo nadace SYNOT - zrušení pronájmu přidružených prostor DDM (Jarošov, TRNKA)

<ul style="list-style-type: none"> - více se zaměřit na aktivity s lokální tematikou - vytvořit zájmový útvar s přesahem do budoucna klienta - vytvořit program s přírodovědnou tematikou a výukou zdravého životního stylu 	<ul style="list-style-type: none"> - změna personálu - převaha klasických zájmových aktivit - nevytváření pokrokových zájmových aktivit
--	--

Slovní komentář ke SWOT analýze

V této podkapitole se nachází slovní komentář k předchozí tabulce swot analýzy s podrobným popisem všech čtyř kategorií předchozí swot tabulky s osobním komentářem jednotlivých kategorií.

Silné stránka

DDM Šikula již dlouhou dobu v Uherském Hradišti funguje a prosperuje. Myslím si, že je to právě z důvodu široké nabídky zájmových aktivit pro děti i dospělé. Zároveň je silnou stránkou i to, že DDM nabízí zájmové útvary i ve verzi pro pokročilé, což znamená, že děti navštěvují soustavně jednu organizaci několik let.

Osobně velmi oceňuji fakt, že DDM začalo spolupracovat s organizacemi pro volný čas, které se nacházejí v Uherském Hradišti a okolí. Mezi tyto organizace patří například Park Rochus, ve kterém se nachází skanzen se starými řemesly a zvyky. Další organizací, která spolupracuje s Šikulou je Muzeum Tupeské keramiky. Na obou těchto místech mohou děti strávit čas jak v zájmovém útvaru, tak na letním táboře.

Poslední silnou stránkou, kterou jsem vystihla ve své SWOT analýze jsou programy pro školy. Tyto hodiny, nebo jakési „Workshopy“ pro školy pořádá DDM po předchozí domluvě s danou organizací. Následně proběhne projektový den, nebo setkání, které se může konat jak v prostorách dané školy, tak prostorách DDM. Náročnost programu a jeho téma je upraveno na míru dané třídy. Samotná témata jsou v nabídce Šikuly, pro příklad se může jednat o programy o kontinentech, finanční gramotnosti, nebo ekologickém chování a poznávání přírody.

Slabé stránky

Bohužel, dle mého názoru má DDM stále malé prostory uvnitř domu. Přesto, že má tato organizace v Uherském Hradišti dlouhou tradici a má poměrně velkou zahradní plochu, vnitřní plochy Šikuly se dlouhodobě nijak nemění. Na zahradě zařízení se sice nachází takzvaná letní učebna, ta je ovšem skromně vybavena a v období podzimu a zimy nefunguje.

Další slabou stránkou je zde cena aktivit v tomto zařízení. DDM má nasazeny vyšší ceny za zájmové útvary i tábory. Tyto ceny pak mohou dle mého názoru odrazovat rodiny s více dětmi, kde si následně rodiče vyberou jinou instituci, která bude nabízet stejnou, či podobnou službu, ale levněji.

Zároveň je zde však problém i s obsazeností táborů a volnočasových aktivit. Jak je možné vidět například i na stránkách DDM, je většina táborů velmi často plně obsazena již v jarních měsících. Zde by bylo možným řešením zvýšit kapacitu táborů a volnočasových aktivit. Toto by však mohlo zároveň ohrozit kvalitu samotných aktivit. Zároveň by však mohlo DDM otevřít další zájmové aktivity a tábory. Myslím si však, že by bylo v takém případě dobré, aby si zařízení nechalo před takovým krokem udělat výzkum v Uherském Hradišti a okolí.

Příležitosti

První příležitostí, kterou by bylo dle mého názoru dobré rozvíjet, je určitě spolupráce s lokálními organizacemi. Toto dle mého názoru jistě ocení jak děti, které si například mohou na táboře v Tupesích vytvořit vlastní keramiku, tak rodiče, kteří touto formou mohou své děti vzdělávat v oblasti regionální kultury a historie.

Dalším zlepšením pro tuto organizaci by bylo jistě zajištění nových prostor, ať už formou pronájmu nebo novostavbou, pro aktivity s tělovýchovnou tematikou. Sál, který se nachází v DDM, je dle mého názoru příliš malý. Pro aktivity, kde je zapotřebí fyzické činnosti a prostoru by bylo jistě dobré například postavit další sál v prostoru zahrady DDM. Tyto prostory by se zároveň daly používat pro účely akcí pro školy v zimním období. Finanční zajištění stavby by mohlo pocházet z grantu, o který by si DDM v budoucnu mohl požádat. Grantovou činnost v Uherském Hradišti zaštiťuje například Nadace SYNOT.

Příležitostí, nad kterou by mohlo tento DDM v budoucnu uvažovat, je zlepšení cenové relace aktivit. Mohl by zde fungovat například systém, kdy za první přihlášené dítě do útvaru

platí rodič plnou cenu, za každé další poté dostane určitou slevu. Také by mohl DDM zlepšit ceny pro děti, které navštěvují více útvarů v zařízení, nebo opakovaně jezdí na tábory. Zlepšení cenové relace je dle mého názoru důležité už z hlediska velké konkurence organizací v okolí.

Poslední příležitostí, je vytvoření programu, který by byl nejen zajímavý pro klienty v momentě, kdy jej budou absolvovat, ale také vytvořit jakýsi přesah programu, díky kterému by se změnilo smýšlení samotného klienta. Tento program by měl motivovat klienta chovat se jinak, změnit nějakým způsobem své dosavadní smýšlení a to hlavně v oblasti ekologie, chování k přírodě a enviromentálního chování.

Hrozby

Myslím si, že mezi hrozbami, které jsem uvedla v analýze, jsou pro toto zařízení hlavní dvě, a to konkrétně zrušení dotací a zrušení pronájmu přidružených míst. Vzhledem k tomu, že tuto organizaci podporuje jak Zlínský kraj, tak Nadace SYNOT, a to dlouhodobě, jistě by bylo zrušení dotací problémem, který by se pravděpodobně projevil například na ceně dalších aktivit.

Druhou již zmíněnou hrozbou by také bylo zrušení prostor, které jsou přidruženy pod tento DDM. Pro příklad, k Šikulovi patří také přírodovědné centrum Trnka, které má sídlo na nedaleké základní škole. Zde se nachází prostory třídy, či jakéhosi klubu pro výuku aktivit s přírodovědnou tematikou, ale také se zde nachází například mini zoo. Zde mají děti jak domácí zvířata, například morčata, králíky a křečky, ale také například pakobylky, hady, strašilky, nebo obří slimáky. V případě, že by přírodovědné centrum Trnka o tyto prostory přišlo, myslím si, že by byl problém vytvořit náhradní zázemí pro tuto odnož Šikuly v jeho prostorách. Hrozba, která se vzhledem k vysoké kapacitě zájmových aktivit nabízí, je odsunutí nových a pokrokových aktivit do pozadí klasickými aktivitami. Těmito aktivitami myslíme například hru na hudební nástroj, která je v DDM velmi rozšířenou aktivitou. Aktivity s environmentální tematikou jsou v DDM nejnovější a dle mého názoru nejsou tolik propagované jako aktivity klasické. Z tohoto důvodu by se mohlo stát, že aktivity jako Včelařský kroužek, nebo zoo koutek budou mít malou účast klientů. Následně mohou být tyto aktivity zrušeny pro nedostatek účastníků.

3 ZÁJMOVÝ ÚTVAR S PŘÍRODOVĚDNOU TEMATIKOU

V této kapitole již začíná popis samotného zájmového útvaru, který je připraven pro zařízení DDM Šikula. Na dalších stránkách je možno najít jak celkový přehled útvaru, tak samostatně rozpracované dny i časově-tematický plán setkání, který je obohacen o slovní komentář k aktivitám.

V následujících kapitolách je tento zájmový útvar popsán tímto způsobem:

- základní informace o zájmovém útvaru,
- kompetence, které žák nabude po absolvování,
- první vzorové setkání, které je rozepsáno podrobně a slouží jako informační typ pro pozdější představu,
- podrobně rozepsaná setkání podzimní části útvaru,⁷
- časově-tematický plán zimního, jarního a letního období s podrobným popisem.

3.1 Základní informace k zájmovému útvaru jako celku

Vytvořený zájmový útvar je určen pro děti od šesti do deseti let. Jeho hlavním tématem je poznávání přírody. Samotný útvar má celkem dvacet setkání, kdy každé setkání má devadesát minut. Těchto dvacet setkání se dále dělí do čtyř skupin. Každá skupina obsahuje pět jednotlivých setkání. Tato jsou rozdělena dle ročního období, tudíž ke každému ročnímu období spadá pět setkání. Samotný útvar, nebo tedy spíše témata setkání jsou tedy rozděleny takto:

PODZIM	ZIMA
1. seznamovací setkání + flóra na podzim	1. flóra v zimě
2. flóra pokračování	2. setkání s ekologickým tématem
	3. setkání s pokusem

⁷ V této části jsou popsány pouze čtyři setkání z pěti. Čtvrté setkání není popsáno z důvodu opakování, kdy je toto programově stejné jako setkání č. 2, jen se změnou tématu. V tomto případě tedy nebude probírat lektor s dětmi flóru, ale téma fauny. Chod setkání se však nemění. Ostatní setkání v podzimní části jsou rozepsána z důvodu podrobného popisu setkání, kdy se každé liší obsahem. Tyto setkání jsou tedy vzorové pro představu o zájmovém útvaru.

3. setkání s pokusem 4. fauna na podzim 5. výlet	4. fauna v zimě 5. fauna pokračování
JARO 1. flóra na jaře 2. flóra pokračování 3. setkání s pokusem 4. fauna na jaře 5. výlet	LÉTO 1. flóra v létě 2. flóra pokračování 3. setkání s pokusem 4. fauna v létě 5. ukončení útvaru + stanování

Jak je z tabulky patrné, celý obsah útvaru je koncipován stejně. V každých pěti setkáních se nejdříve žáci seznámí s flórou, které jsou věnována dvě setkání. V případě zimy se však v pravidelném programu objeví změna, a to z důvodu nedostatečnosti flóry v zimním období. Jedno setkání jsem se tedy rozhodla nahradit výukou ekologie. Dále je patrné, že se v plánu nacházejí také dva výlety. Tyto výlety se budou odehrávat v jarní a podzimní části útvaru. Na konci celého útvaru dojde s dětmi k ukončení programu stanováním, které bude mít spíše přátelský charakter než naučný.

Specifické přístupy, které jsou použity v tomto zájmovém útvaru

Komunitní kruh

Sedění v kruhu je alternativní formou hromadného vyučování, která je založena na odlišném uspořádání učebního prostředí. Na rozdíl od tradičního uspořádání třídy do třech řad lavic nabízí mnohem přirozenější prostor pro komunikaci a vzájemnou spolupráci žáků, a tudíž i efektivnější učení. Kruh může být učební, diskuzní nebo komunitní.⁸

V tomto konkrétním případě bude komunitní kruh sloužit k diskusím, přivítání a evaluaci.

⁸ SÁRKÖZI Radek, 2010, Projektové vyučování – Moderní vyučovací metody, [online]. Čtenářská gramotnost a projektové vyučování, 9. 11. 2010. [cit. 24. 02. 2020]. Dostupné z: <http://www.ctenarska-gramotnost.cz/projektove-vyucovani/pv-metody/metody-3>

Práce se skupinou

V těchto blocích budou jedny z nejdůležitějších aktivit právě práce ve skupině a práce se skupinou. Práce se skupinou je výborný prostředek pro pedagoga, jak zjistit více o svých žácích, či klientech a je to také nástroj, kterým může do jisté míry pedagog prostřednictvím žáků ovlivňovat skupinu. Více o práci ve skupině píše Blahoslav Kraus ve své knize *Základy sociální pedagogiky*.

*Podstatou tohoto postupu je využití skupinového mínění (tlaku) na jednotlivé členy, případně na skupinu jako celek. Skupinové mínění, tedy názory, postoje, které se uvnitř skupiny utvářejí spontánně, mohou být důležitým výchovným prostředkem, pokud ho vychovatel dokáže využít.*⁹

Domácí úkoly

Další metodou, která je použita v tomto zájmovém útvaru opakovaně, je domácí úkol. Tento úkol bude každý týden podobný, například přinést rostlinu, kterou následně bude lektor s dětmi vkládat do herbáře. Domácí úkol bude zpravidla lektorem zadáván při začínání nového tématu na konci prvního setkání. Následující setkání budou děti zpracovávat domácí úkol z minulého týdne při rukodělné činnosti, tedy budou vytvářet stranu herbáře do své knihy přírody.

Hry použity z autorčina archivu

Hry, které jsou v tomto bakalářském projektu použity a nejsou vybrány z odborné literatury, jsou hlavně z táborové činnosti a praxí, které jsem za dobu svého studia měla možnost vyzkoušet. Činnosti, které jsou z táborové činnosti, jsem měla možnost vyzkoušet jako účastník tábora i jako praktikant, tedy táborový vedoucí.¹⁰ Tyto aktivity jsou dle mého názoru pro děti prospěšné a také jsem tyto aktivity měla možnost vyzkoušet v praxi, což hodnotím jako značnou výhodu.

⁹ KRAUS, Blahoslav, 2008. *Základy sociální pedagogiky*. Praha: Portál, s. r. o. 216 s. ISBN: 978-80-262-0643-9 (brož.)

¹⁰ Táborová činnost byla vykonávána na táboře RC POHODA. Stránky tábora k nahlédnutí: <http://rcpohoda.cz/detske-tabory/>

3.2 Kompetence, které žák nabude po absolvování zájmového útvaru

Po ukončení docházky do zájmového útvaru by dítě mělo mít následující kompetence:

- účastník bude umět samostatně vyhledávat, třídít, propojovat souvislosti a interpretovat informace o přírodovědném tématu,
- účastník bude umět pracovat s termíny, symboly a znaky v dané tematice,
- účastník bude schopno samostatně uvažovat o problematice životního prostředí a přírody,
- účastník bude na konci útvaru schopen rozumět zájmové literatuře s přírodovědným námětem, dokáže z literatury vytřídit, zapamatovat si a interpretovat informace,
- dítě bude schopno obhájit svůj názor a vést diskusi na přírodovědné téma,
- účastník se naučí účinně komunikovat, spolupracovat a plnit úkoly ve skupině,
- účastník se naučí aktivně vytvářet atmosféru příjemnou sobě i okolí, dokáže ocenit zkušenosti a vědomosti druhých osob a zároveň je ochoten poradit, či pomoci,
- účastník útvaru se po dokončení naučí pracovat s materiály v přírodě a z přírody, dokáže postupovat podle pravidel v terénu, jako je například les,
- účastník dokáže aktivně posoudit situaci a vhodně se zachovat podle vědomostí, které nabude v zájmovém útvaru.

<i>Vztah k přírodě</i>	<ul style="list-style-type: none">- <i>potřeba kontaktu s přírodou</i>- <i>schopnost přímého kontaktu s přírodním prostředím</i>- <i>citlivost k přírodě</i>- <i>reflexe různých pohledů na přírodu, postoje k ní a ujasňování si vlastních hodnot a postojů</i>
<i>Vztah k místu</i>	<ul style="list-style-type: none">- <i>znalost místní krajiny, jejích jedinečností a schopnost interpretovat je v souvislostech</i>- <i>vědomí sounáležitosti s místem a regionem a pocit zodpovědnosti za něj</i>
<i>Ekologické děje a zákonitosti</i>	<ul style="list-style-type: none">- <i>zájem o pochopení ekologických dějů a jejich zkoumání</i>- <i>schopnosti a dovednosti pro zkoumání přírody a životního prostředí</i>- <i>porozumění základním ekologickým dějům a zákonitostem</i>

	<ul style="list-style-type: none"> - porozumění významu ekologických dějů a zákonitostí pro život člověka - propojování znalostí ekologických dějů a zákonitostí s každodenním životem
<i>Environmentální problémy a konflikty</i>	<ul style="list-style-type: none"> - schopnost analýzy environmentálních problémů a konfliktů - schopnost formulovat vlastní názor na problém, posuzovat variantní řešení a navrhnout řešení vlastní - schopnost spolupráce a komunikace při řešení environmentálních konfliktů
<i>Připravenost jednat ve prospěch životního prostředí</i>	<ul style="list-style-type: none"> - znalost základních principů ochrany životního prostředí - znalosti a dovednosti potřebné pro šetrné zacházení s přírodou a přírodními zdroji

11

¹¹ BROUKALOVÁ Lenka, NÉVÁK Miroslav a kol., 2011. [online]. Praha: Envigogika 2012/VII/1 – Recenzované články, 21. 5. 2012. [cit. 29. 2. 2020]. Dostupné z: https://www.researchgate.net/publication/270552290_Cile_a_indikatory_pro_environmentalni_vzdelavani_vychovu_a_osvetu_v_Ceske_republice

3.3 Hodina č. 1 – úvodní hodina, vzorová

U této hodiny jsem se rozhodla zvýšit časovou dotaci o deset minut, o čemž budou informováni rodiče předem. Toto jsem udělala z důvodu začáteční hodiny celého útvaru, tedy první hodiny i pro žáky samotné. Jelikož počítám s tím, že děti se zatím neznají, nebo alespoň ne všechny. První část útvaru jsem nastavila jako seznamovací.

3.3.1 Podrobný popis hodiny jako celku

Časová dotace hodiny: 100 minut.

Cíl: děti se seznámí navzájem, děti přijmou a naučí se prožívat navozenou přátelskou atmosféru, za pomoci pedagoga budou děti vědět téma výuky v útvaru a budou o něm schopny diskutovat, za pomoci pedagoga děti proberou téma podzim a budou o tomto tématu schopny mluvit, děti budou bez pomoci schopny bez pomoci diskutovat o tématu podzim, o zvířatech a rostlinách.

Materiály použité pro výuku: tabule s papíry a barevné fixy, obrázky s jarní tematikou (květiny, zvířata, mláďata zvířat, poupata květin), balónek, pracovní list s tematikou jara, barevný tvrdý papír, chlupaté tvarovací drátky, vlna, korálky, tavná pistole, kancelářský koník, předmět na podávání při evaluaci s jarní tematikou.

Metody práce použité v hodině: vyprávění lektora, výklad lektora, práce s textem, obrázky, dialog, rozhovor, diskuse, aktivizující metody (motivace), demonstrační metody (předvádění lektora dětem), pozorování, práce s obrazem, produkční metody (rukodělná činnost).

Organizační forma výuky v hodině: hromadný způsob výuky, tzv. frontální výuka, individuální přístup při pomoci žákům.

Výstupy žáka v dané hodině: výrobek z hodiny.

3.3.2 Průběh první hodiny

ZAČÁTEK HODINY A ÚVODNÍ SEZNÁMENÍ DĚTÍ

Na začátku hodiny lektor počká, než všechny děti přijdou do prostor pro útvar. Jakmile jsou všechny děti přítomny, posadíme se do komunitního kruhu, který je popsán ve

specifických přístupech výše. V komunitním kruhu se lektor navzájem seznámí s dětmi, může jim také nabídnout možnost, aby o sobě děti něco pověděly.

SEZNÁMENÍ DĚTÍ S TÉMATEM ZÁJMOVÉHO ÚTVARU

Po seznámení dětí navzájem přichází čas, kdy lektor seznámí děti s obsahem útvaru. Nejdříve se může například zeptat, co by samotné děti od zájmového útvaru očekávaly, co by je bavilo a co zase naopak ne. Tímto na začátku lektor může zjistit, co si samy děti pod tímto útvarem představovaly a co je baví. Dále lektor vysvětlí dětem, že se tento zájmový útvar bude zabývat přírodou, také pokusy, výlety a podobně.

Po seznámení s celkovým tématem útvaru se přesouvá pozornost na téma konkrétního období, tedy podzimu. Toto téma je možné probrat s dětmi pomocí diskuse, ovšem v této chvíli již děti dlouho seděly v kruhu. Toto téma je tedy možné probrat i za pomoci hry.

HRA NA SEZNÁMENÍ S TÉMATEM PODZIM

Lektor požádá děti, aby si našly místo na koberci, kde se postaví. Děti mezi sebou musí mít dostatečné místo. Následně lektor klade dětem otázky s tematikou podzimu. Tyto otázky mohou být jakékoli, ovšem měly by odpovídat obtížností věku dětí v útvaru. Bude-li dítě znát na otázku odpověď, musí se přihlásit. Hlášení ovšem nemusí probíhat klasickým způsobem, jako ve škole, ale může jít například o poskakování na jedné noze, nebo dřepy. Dítě, které je vyvoláno a odpoví správně, si sedne. Úkolem je, aby děti seděly všechny. Hra se dá také udělat obtížnější a to tak, že například dítě, které sedí a vykřikne, si musí znova stoupnout. Takto se také dá vyhnout tomu, aby zbylo poslední dítě, které například nemá tolik vědomostí, nebo je mladší.

Možné úkoly místo hlášení se ke hře: skákání na jedné noze, skákání na obou nohách, sednutí si, kleknutí si, dát si ruce na kolena/ramena, skákání „panáka“ (skákání s přidáním rukou).

PŘESTÁVKA + PŘÍPRAVA NA RUKODĚLNOU ČINNOST

V této části hodiny budou děti pracovat na výrobě tykadel, která budou sloužit jako čelenka. Tato tykadla vyrobí děti za pomoci lektora, nebo starších spolužáků a následně si je budou moci odnést domů. Po uplynutí přestávky si lektor zavolá děti ke stolům, kde jsou již nachystány pomůcky. Úkolem je vytvořit čelenku z tvrdého papíru, na kterou se z barevných plyšových drátů vytvoří tykadla. Na konce těchto tykadel je možné umístit koupenu

plyšovou bambulku, nebo, budou-li děti schopné, vytvořit bambulku z vlny. Tato tykadla děti mohou použít při hře samy, nebo mohou být použity k programu, jako dekorace.

EVALUACE

Evaluace se opět odehrává v komunitním kruhu. Lektor například může položit otázku, jak se dětem líbila první hodina. Děti následně mohou ukazovat na prstech od jedné do pěti, jak moc se jim hodina líbila. Evaluace může také například probíhat za pomoci předmětu, kdy mluví pouze ten, který drží předmět.

Možné otázky evaluace první hodiny:

- jak se žákovi líbila hodina, co by chtěl žák dělat v hodině příště, co se žákovi líbilo, co se žákovi nelíbilo, co se žák naučil nového, co žáka v dnešní hodině překvapilo, chtěl by žák přijít i příště.

Tato hodina slouží jako seznamovací a zároveň jako předváděcí pro samotné děti. Nejde tedy o plnohodnotnou hodinu, a to z toho důvodu, aby se děti lépe seznámily a vytvořily si alespoň minimální a základní přátelské pouto. Dle mého názoru je velmi důležité vytvořit v kolektivu přátelskou atmosféru, která následně pomůže k lehčímu průběhu jak celé hodiny, tak samostatných činností.

První hodina tedy byla spíše určena pro seznámení dětí. Další hodina, která se stále zaměřuje na podzim, je již sestavena normálně, bude tedy s tímto rozpisem probíhat pravidelně. Jedinou změnou bude plánovaný výlet. V takovém případě se samostatná hodina ruší a podléhá danému výletu.

3.4 Hodina č. 2 – podzim

Tato hodina již začíná s environmentální výchovou, na rozdíl od hodiny první, která byla spíše seznamovací.

3.4.1 Podrobný popis hodiny jako celku

V této hodině se budeme poprvé věnovat environmentální výchově jako celku, bez seznamování a aktivit na poznávání. Lze tedy tvrdit, že zde začíná samotný program tohoto zájmového útvaru.

V této konkrétní hodině se budeme věnovat tématu podzim, a to z pohledu flóry, kterou můžeme na podzim najít v našem prostředí. Hodina bude rozdělena do několika částí. Samostatné části nalezneme v průběhu hodiny.

Časová dotace: 90 minut

Cíl hodiny: seznámit děti s flórou, která roste na našem území, či v našem regionu na podzim, naučit děti rozeznávat jednotlivé plodiny rostoucí na polích našeho území, dopomoci dětem samostatně přemýšlet o používání daných plodin člověkem.

Materiály: tužky, pera, fixy, pastelky, voskovky, bílý tvrdý papír, barevný tvrdý papír, nůžky, euro složky, pracovní list, obrázky plodin, počítač, stůl, židle.

Metody: výkladová metoda, práce s textem a obrazem, dialog, diskuse, aktivizační metody, demonstrační metody, pozorování výkonu žáka, produkční metoda (výroba rukodělného díla).

Organizační forma: hromadný způsob výuky, individuální výuka a pomoc.

Výstupy žáka: titulní strana žákova deníku.

3.4.2 Průběh hodiny č. 2

Na začátku hodiny se posadí lektor s dětmi do komunitního kruhu. Může zde s dětmi diskutovat o době, kdy se neviděli, nebo o tématu, které je bude čekat. V této části se děti seznámí s průběhem podzimní části zájmového útvaru. Konkrétně se jedná o téma plodin, které najdeme na podzim v našem regionu. Dále se zde lektor soustředí na to, aby se děti naučily, jaké květiny a stromy rostou v našem regionu, ale i ve světě (ty nejznámější).

Podrobný popis aktivit:

- Aktivity tzv. „na rozjezd, na rozeběhnutí“ – 20 minut: komunitní kruh, motivační hra
- Komunitní kruh a diskuse nad tématem hodiny – 20 minut: flóra na podzim v našem regionu, flóra na podzim ve světě, co se děje s květinami a stromy na podzim, co roste na polích a co se s poli děje.
- Přestávka + příprava na rukodělnou činnost – 10 minut.
- Tvorba titulní strany vlastního pracovního sešitu – 20 minut.
- Hra s tématem plodin – 10 minut.

- Komunitní kruh – 10 minut: evaluace, diskuse, domácí úkol na příští týden (květina v herbáři).

AKTIVITY NA ROZEHRÁTÍ

Lektor představí dětem téma hodiny a začíná diskuse na dané téma.

Možné otázky do diskuse: co znamená slovo flóra, jaké květiny rostou na podzim, jaké květiny dozrávají na podzim, co se děje s flórou na podzim, co roste na poli, co se děje s poli na podzim.

MOTIVAČNÍ HRA

Zívačka, kdyby se mohl strom protáhnout

Pomůcky: žádné.

Cíl: představit si, jak by se asi protáhl strom, kdyby měl nohy a ruce. Celou aktivitu ukončit zívnutím stromu.

Postup: lektor se s dětmi posadí do kruhu, dále od sebe. Nejprve děti připraví na aktivitu za pomoci motivace. Touto motivací může být například to, že lektor dětem řekne, aby si představily, co by dělal strom v lese, kdyby se mohl postavit a protáhnout.

Podrobný postup u této aktivity: všechny děti zavřou oči. Následně si za pomoci lektora představí strom v lese. V dalším kroku si sami děti představí, že jsou daným stromem. Strom, který si děti představily, stojí nehybný. Nyní děti otevřou oči a představí si, jak musí být ztuhlý strom, který stále nehybně stojí. Děti si představí, že by strom měl nohy a ruce a mohl by se na chvíli postavit a protáhnout se. První předvede protahování a zívnutí stromu lektor, následně děti předvádí po jednom, jak by se ony samotné jako stromy protáhli a zívli si. Nakonec se všechny děti jako stromy protáhnou a zívnu si spolu dohromady.

DISKUSE NA TÉMA HODINY – PRÁCE SE SKUPINOU

Po „rozehřívací“ aktivitě, kdy se děti odpoutají od témat ve škole, se začnou plně soustředit na téma přírody. Znovu se posadíme do komunitního kruhu a začneme diskutovat ohledně tématu flóra na podzim.

Možné otázky k diskusi:

- co si představíte pod pojmem flóra, co si představujete, když se řekne podzim, jaké rostliny rostou na podzim, jaké stromy dávají ovoce na podzim, jakou zeleninu a ovo-

ce můžeme sklízet na podzim, sklízíme ještě něco jiného než ovoce a zeleninu, co se děje s poli na podzim, jak se chystá příroda na podzim a na přichozí zimu.

Diskuse by měla mít za cíl dostat do povědomí dětí základní fakty o přírodě na podzim. Děti by měly po této aktivitě zvládnout odpovědět na základní otázky ohledně tohoto tématu. Děti se zároveň mohou při diskusi zeptat na cokoli, co je k tomuto tématu zajímavé stejně jako diskutovat s ostatními dětmi o svých myšlenkách a případných dotazech. Důležité je dětem připomínat, že žádná odpověď není špatná a mohou se zeptat na cokoli. Tímto se u dětí vybuduje zdravé sebevědomí, které je velmi důležité pro pozdější život.

TVORBA TITULNÍ STRANY VLASTNÍ KNIHY PŘÍRODY

Samotná kniha přírody bude vznikat v průběhu zájmového útvaru, kdy si ji děti budou tvořit samy podle sebe. Do této učebnice se budou následně vkládat sušené květiny, ke kterým si děti mohou připsat informace, ale také například výtvary, které vzniknou v hodinách.

Po přestávce tedy lektor bude pokračovat s dětmi u stolů, kde budou vytvářet titulní stranu knihy. Každé dítě si vytvoří titulní stranu podle sebe, lektor však dětem může pomáhat, pokud si o to řekne. Lektor může děti motivovat například konstatováním, že dnes si začnou vytvářet svou vlastní knihu o přírodě. Každá kniha bude unikátní podle toho, kdo si ji vytvoří. Tuto knihu si na konci děti mohou odnést domů a mít ji na památku; půjde o jakousi vlastní encyklopedii o přírodě. V případě, že by útvar pokračoval i v následujících letech, je možné v knize pokračovat. Děti budou mít k dispozici tužky, pastelky, fixy, voskovky, barevné papíry a nůžky, které mohou používat, jak uznají za vhodné.

HRA S TEMATIKOU LESA – VÝUKA BÁSNIČKY K UKONČENÍ HODINY

V této části hodiny se lektor naučí s dětmi krátkou básničku a také tělovýchovný prvek, který bude s básničkou provádět každou hodinu pro zakončení daného programu. Touto básničkou na konci každé hodiny „zamkneme“ útvar do příštího týdne.

Text básničky: zlatá brána uzavřená, zlatým klíčem uzamčená, všichni před ní stojíme, na příště se těšíme, ať je to ten, nebo ten, les ho vítá každý den.

Nejdříve lektor sám přečte, následně s dětmi zkusí opakovat po slabikách básničku několikrát za sebou, dokud si ji děti alespoň z části nezapamatují. Poté, co se děti naučí básničku, vybere lektor dvě děti, které budou stát naproti sobě a budou tvořit bránu. Zároveň vybere jedno dítě, a to dítě bude zamykat zájmový útvar. Děti si stoupnou za sebe do tzv. „hada“. Dvě děti, které tvoří bránu, stojí před průvodem a lektor s průvodem opakuje básničku a

přítom procházejí pod bránou. Dítě, které je vybráno pro zamykání brány na konci pronese slova, kterými bránu zamkne. Tato slova si děti vymyslí dle svého uvážení. Děti se samozřejmě budou střídat, jak ve tvoření brány, tak v zamykání.

UKONČENÍ HODINY - KOMUNITNÍ KRUH

Na úplném konci dané hodiny si s dětmi opět lektor sedne do kruhu. Celá hodina bude ukončena zadáním domácího úkolu. Tím bude do příštího týdne donést si nějakou květinu, která roste na podzim a děti nějakým způsobem osloví. Budou-li děti chtít, mohou si k této květině nastudovat nějaké informace, o které se následně podělí s kamarády a zanesou si je do své knihy přírody.

Na konci hodiny proběhne evaluace. Tato probíhá klasickým způsobem, tedy například za pomoci prstů, nebo hračky, který se předává z ruky do ruky. Lektor s dětmi opět sedí v kruhu, a to nejen z důvodu lepší komunikace, ale také z důvodu lepšího prostředí, než jsou například školní lavice. Dle mého názoru je velmi důležité, aby prostředí, ve kterém se s dětmi pracuje, bylo komfortní, bezpečné a děti měly pocit, že nejsou nijak nezdravým způsobem omezovány. O prostředí a jeho důležitosti píše také ve své knize Blahoslav Kraus, kde o tzv. sociálně-psychickém klimatu tvrdí, že:

Neméně důležitá je stránka osobnostně-vztahová, která se promítá do poměrně frekventovaného pojmu sociálně-psychické klima. Bývá definováno jako trvalejší sociální a emocionální naladění všech účastníků, kteří ho vytvoří a prožívají v interakci. Je to specifický projev života odrážející úroveň celého prostředí, na němž se podílejí všichni účastníci (Lašek, 2007).¹²

Z důvodu důležitosti klimatu ve třídě je myslím dobré, aby děti měly, pokud je to možné přátelské vztahy mezi sebou i mezi pedagogem a žákem. Důležité je také, aby v daném útvaru panovala přátelská atmosféra, ve které se jedinec nemusí bát dát najevo svůj názor a být vyslyšen bez problémů. Myslím si, že díky zavedení jakýchsi nepsaných pravidel, jimiž jsou například přátelská atmosféra, dobrá nálada, či žádná odpověď není špatně, může výrazně napomoci hladkému chodu a navození přátelských vztahů.

¹² KRAUS, Blahoslav, 2008. *Základy sociální pedagogiky*. Praha: Portál, s. r. o. 216 s. ISBN: 978-80-262-0643-9 (brož.)

3.5 Hodina č. 3 – Hodina s pokusem

Tato hodina se od ostatních liší, a to uspořádáním aktivit v hodině a také pokusem, který se zde bude odehrávat. Tyto hodiny s pokusem jsou vždy jako třetí, a to z důvodu, aby oddělily téma flóry a fauny a také, aby děti rozptýlili od stejného programu.

3.5.1 Podrobný popis:

Časová dotace: 90 minut.

Cíl: pokračovat s dětmi v tématu flóra na podzim, diskutovat s dětmi o tomto tématu, vytvořit ve skupinách, či po dvojicích vlastní záhonek s řeřichou.

Materiály: plastová krabička, semínka řeřichy, vata, voda, nůžky, barvy, fixy, pastelky, dřívko od nanuku, papír, předmět k evaluaci.

Metody: vyprávění lektora, výklad lektora, práce s textem, obrázky, dialog, rozhovor, diskuse, aktivizující metody (motivace), demonstrační metody (předvádění lektora dětem), pozorování, produkční metody (rukodělná činnost).

Organizační formy: hromadná práce s dětmi, individuální práce s dětmi.

Výstupy: květináč se zasazenými semínky řeřichy.

3.5.2 Průběh hodiny

Začátek této hodiny je stejný. Začíná se, stejně jako vždy, komunitním kruhem. Zde vysvětlí lektor dětem, jak bude hodina probíhat. Také zde přichází na řadu diskuse o tématu hodiny.

Po diskusi na téma flóra přichází na řadu hra, u které se děti protáhnou a nachystají se na další činnost. Na hru je v této hodině vyčleněno pouze deset minut, a to z toho důvodu, že na samotný pokus bude dle mého názoru potřeba více času. V tomto případě je hra velmi jednoduchá a není k ní třeba žádných pomůcek. Tato hra se jmenuje stáří stromu.

Hra Stáří stromu

Lektor se postaví doprostřed volné plochy a děti vytvoří řetěz. Všichni se drží tak, aby vytvořili jeden řetěz, kde na jedné straně je lektor. Následně, může být použita říkanka, nebo písnička dle uvážení, se lektor začne otáčet dokola a namotávat na sebe řetěz z dětí. Jakmile se namotá poslední člověk, z lektora a dětí se stává strom s letokruhy. Úkolem je letokruhy,

tedy kola namotaných dětí spočítat tak, aby se nikdo nerozpojil rukama. Následně může lektor otáčením těla na druhou stranu řetěz rozmotat.¹³

Po hře následuje přestávka, ve které mají děti možnost zajít si na toaletu, nebo se občerstvit. Po skončení přestávky poprosí pedagog děti, aby se posadily na svá místa a mohl proběhnout samotný pokus, tedy sadba semínek řeřichy do mokré vaty.

Pokus – sadba semínek

Při tomto pokusu je snahou docílit, aby semínka řeřichy naklíčila a následně se z nich staly rostlinky. V tomto případě lektor s dětmi připraví krabičku, kterou má již nachystanou, nebo si ji děti přinesly z domu. Tuto krabičku si děti mohou ozdobit, například pomalovat fixy či barvami. Následně do krabičky lektor s dětmi klade vatu tak, aby byla rovně, bez mezer a křivých míst. Tuto vatu poté děti namočí, tak aby zůstala vlhká. Na vatu nakladou děti semínka řeřichy, které se přikryjí další vlhkou vatou. Horní vrstva se může po několika dnech sundat, semínka by již měly být naklíčena. Tuto řeřichu mohou následně děti pozorovat, případně později použít do pomazánky apod.

Po ukončení činnosti pokusu děti opět s pedagogem usednou do komunitního kruhu, sdělí si své pocity při evaluaci a také nakonec zamknou útvar jako při minulé hodině.

¹³ z archivu autorky

3.6 Hodina č. 5 – Výlet

Hodina s výletem se nebude konat v týdnu, jako ostatní hodiny útvaru, ale bude kvůli celkovému času přesunuta na víkend, konkrétně na sobotu. Tento výlet se bude konat do nedalekého Parku Rochus o. p. s. Tento park, nacházející se v Uherském Hradišti – Mařaticích, je nově otevřené prostranství s volnou přírodou, stromovou alejí a skanzenem lidových tradic. Účelem výletu je právě skanzen, s oficiálním názvem Muzeum v přírodě Rochus. Toto zařízení spolupracuje s DDM, a to například v případě příměstských táborů, které se odehrávají právě v tomto Muzeu. Muzeum jako takové je vytvořeno jako replika vesnice z 19. až 20. století. Žáci zde budou mít připraven program pod vedením pracovníků Muzea.

3.6.1 Podrobný popis hodiny

Časová dotace: 450 minut.

Cíl: seznámit účastníky s přírodou v jejich blízkosti a s lidovými zvyky.

Materiály: papír, tužka, přírodní materiály, fixy, pastelky, barvy.

Metody: vyprávění lektora, výklad lektora, práce s textem, obrázky, dialog, rozhovor, diskuse, aktivizující metody (motivace), demonstrační metody (předvádění lektora dětem), pozorování, produkční metody (rukodělná činnost).

Organizační formy: hromadná forma výuky.

Výstupy: výrobek z přírodních materiálů.

3.6.2 Průběh hodiny

Harmonogram dne:

- 10:00 - sraz dětí u mikrobusu před DDM, odevzdávání tiskopisů¹⁴, odjezd na místo,
- 11:00 – příjezd na místo, odchod k Muzeu,
- 12:00 – příchod k Muzeu, odpočinek a občerstvení, popř. obědová přestávka,
- 13:00 – program v Muzeu v přírodě trvající cca. 150 minut,
- 16:00 – odchod k minibusu, odjezd dětí k DDM, předání rodičům.

¹⁴ potřebné dokumenty k nahlédnutí v příloze

Tento harmonogram je pouze orientační a bude proměnlivý dle situace panující v dané chvíli. Prostory mezi jednotlivými úkoly jsou hodinové, aby bylo možno se v případě času podívat i do přírody v okolí Muzea, popřípadě i na kapli Rochus. Muzeum v přírodě také nabízí zázemí, kde se mohou děti najíst a dojít si na toaletu.

Program Muzea v přírodě:

V tomto konkrétním případě bych pro děti volila program, který se jmenuje Za skrytými poklady přírody. K nalezení je na webových stránkách Parku Rochus o. p. s.¹⁵ Tento konkrétní program se specializuje na poznávání fauny i flóry v okolí Rochusu. Program funguje na principu skupinek, které putují po stanovištích rozmístěných v okolí Muzea v přírodě. Na těchto stanovištích pak děti plní úkoly, které se týkají tématu přírody. Celkový program trvá, jak již bylo psáno v programu, 150 minut a je proměnlivý vzhledem k věku a schopnostem dětí.

Tento výlet je v programu navržen z toho důvodu, aby děti poznaly přírodu ve svém okolí, nejen teoretickou cestou z předešlých hodin.

¹⁵ www.parkrochus.cz

3.7 Hodina č. 1 - zima

1. HODINA	CÍLE	OBSAH	METODY	FORMY	KLÍČOVÉ KOMPETENCE	MATERIÁLNĚ DIDAKTICKÉ PROSTŘEDKY
FLÓRA	<ul style="list-style-type: none"> - seznámit děti s fungováním flóry v zimě, - naučit děti základním zákonitostem přírody v zimním období. 	<ul style="list-style-type: none"> - komunitní kruh (10 min.), - hra (10 min.), - seznámení s tématem + diskuse (20 min.), - přestávka (10 min.), - rukodělná činnost (20 minut), - hra (10 min.), - evaluace + domácí úkol (10 min.). 	<ul style="list-style-type: none"> - výklad, - práce s textem a obrazem, - diskuse, dialog, - aktivizující metody, - pozorování, - produkční metody. 	<ul style="list-style-type: none"> - hromadná, - individuální. 	<ul style="list-style-type: none"> - žák samostatně vnímá změny v přírodě na zimu, - žák dokáže vyjmenovat změny, ke kterým v přírodě dochází. 	<ul style="list-style-type: none"> - předmět k evaluaci, - srolované ponožky, - letáky, - psací potřeby^{1,2,3}, - včelí vosk v plástvích⁴, - knoty⁵, nůžky, - nůž, - fěn.

Poznámka: Čísla u materiálně didaktických prostředků znamenají pořadová čísla položek pomůcek a materiálů, které je nutné nakoupit pro celoroční chod zájmového útvaru - viz kapitola 3.24 Finanční náklady na pomůcky a materiál pro zájmový útvar (1 rok).

3.7.1 Slovní komentář k hodině č. 1

V této hodině bude lektor začínat novou kapitolu, období zimy. V této konkrétní hodině se děti seznámí s fungováním flóry v zimě, a také s celkovým chodem přírody v zimním období.

Hra na zamrzlíka

Hra Zamrzlík je velmi jednoduchá hra, při které se děti mohou protáhnout a také si vyčistit hlavu od myšlenek na školní docházku a povinnosti. V této hře je úkolem, aby děti vytvořily co nejvíce kreativní zmrzlé sochy. Děti se rozmístí volně po prostoru. Lektor, tedy doporučuji alespoň v prvním kole, chodí po prostoru a například odříkává básničku. Místo básničky může také bouchat na bubínek, nebo pustit hudbu. Děti se volně pohybují po prostoru. Jakmile však lektor se zvukem přestane, musí každé dítě zůstat v pozici ledové sochy, kdy se nehýbe, dokud nezačne opět znít zvuk. Alternativou hry může být také zamrzlá galerie, kdy se děti mohou střídát a dívat se na kamarády jako na sochy v galerii. V případě zájmu dětí o hru se mohou také například snažit sochy rozesmát.¹⁶

Rukodělná činnost – výroba svíček z včelího vosku

Tato rukodělná činnost slouží k procvičení motoriky u dětí, a to hlavně při opatrné práci s voskem. Lektor s dětmi připraví pracovní plochu na stolech a následně vysvětlí dětem, co to je včelí vosk, kde se získává, a co z něj dnes budou vyrábět. Po vysvětlení dostane každé dítě zahřátý plát vosku, který bude mít za úkol zatočit do tvaru svíčky. Složitost tvaru bude dítě volit podle domluvy s lektorem a podle schopností.¹⁷

Hra Koulovaná

Tato hra slouží k rozptýlení dětí a uvolnění po rukodělné činnosti. Lektor nachystá do otevřeného prostoru hromadu srolovaných ponožek. Alternativou jsou též papírové koule, či letáky. Děti si následně mohou zahrát klasickou koulovačku, například na týmy. Další alternativou může být zimní olympiáda, kdy lektor připraví disciplíny s použitím těchto koulí. Disciplínou může potom být například házení na cíl, kdy cíl bude obruč.¹⁸

¹⁶ Srov. POKORNÝ Ivan, 2019. *Pohybové hry pro školáky. 129 cvičení pro rozvoj sportovních dovedností*. Praha: Grada Publishing, a.s. [srov. s. 17]. Edice Děti a sport. ISBN: 978-80-271-2064-2

¹⁷ Z archivu autorky

¹⁸ Z archivu autorky

3.8 Hodina č. 2 - zima

2. HODINA	CÍLE	OBSAH	METODY	FORMY	KLÍČOVÉ KOMPETENCE	MATERIÁLNĚ DIDAKTICKÉ PROSTŘEDKY
EKOLOGIE	<ul style="list-style-type: none"> - naučit děti ekologickému chování, - probrat s dětmi potřebu ekologického chování pro zemi. 	<ul style="list-style-type: none"> - komunitní kruh, - hra na začátek, - diskuse o tématu, - přestávka, - rukodělná činnost, - hra na závěr, - evaluace, - zamykání hodiny. 	<ul style="list-style-type: none"> - výklad lektora, - práce s textem, - dialog, diskuse, - aktivizující metody, pozorování, - práce s obrazem a textem, - produkční metody. 	<ul style="list-style-type: none"> - hromadná, - individuální. 	<ul style="list-style-type: none"> - žák samostatně diskutuje o tématu, - žák analyzuje a obhájí vlastní informace. 	<ul style="list-style-type: none"> - sušená květina, - Papír^{6,7}, - psací potřeby^{1,2,3}, - lepidlo⁸, - nůžky, - klovatina⁹, - časomíra, - předmět na evaluaci.

3.8.1 Slovní komentář k hodině č. 2

Tato hodina se bude věnovat tématu ekologie, kdy lektor bude s dětmi probírat téma třídění odpadu včetně barevného rozlišení kontejnerů a význam sběrných dvorů.

Hra Led a tání

Tato hra slouží pro protažení těla a také jako prostředek pro výuku trpělivosti. Děti se rozestaví do prázdného prostoru. Lektor vysvětlí, že teď budou děti sněhuláci, kteří pomalu roztávají. Nejdříve musí stát děti rovně bez hnutí. Poté odstartuje lektor čas a děti začnou od hlavy směrem dolů „roztávat“. Dále může také lektor proces obrátit a dětem říci, aby zase začaly růst, jako by někdo sněhuláka stavěl. Úkolem je, aby děti vydržely tát po dobu, kterou určí lektor. Děti si tudíž musí pohyb rozdělit, aby vyšel na celou délku cvičení.¹⁹

Rukodělná činnost – tvorba herbáře

V rámci rukodělné činnosti se bude lektor s dětmi specializovat na tvorbu 1 listu herbáře, kde se nejdříve vytvoří příslušná strana s informacemi o květině. Informace o květinách budou děti hledat v knihách o rostlinách. Mladší děti budou příslušnou květinu hledat podle obrázku. Následně se jim může pomoci s doplněním informací. Starší děti si mohou stranu vytvořit sami. Pak přichází na řadu samotné vložení, či přilepení květiny. Toto se může dělat například klovatinou, kdy lektor pomůže dětem květinu do herbáře nalepit.

Hra Kouzelný stroj

Tato hra podněcuje dětskou kreativitu a také schopnost přemýšlet. Děti ve skupinkách, či dvojici dostanou od lektora úkol. Tímto úkolem bude, vymyslet a vytvořit nějaký speciální přístroj, díky kterému na tom bude planeta lépe z ekologické stránky. Děti však nedostanou žádné materiály ani pomůcky, tudíž musí tento stroj vytvořit ze sebe. Lektor dá dětem čas na přípravu a přemýšlení. Jakmile jsou všechny děti hotové, přichází na řadu přehlídka těchto strojů. Děti tedy předvedou a popíší stroj, který vymysleli. Alternativou spíše pro starší děti může být vědecká konference. V tomto případě děti, které nepředvádí tvoří diváky z oboru, kteří se mohou ptát, diskutovat apod.²⁰

¹⁹ Srov. PATHERSON Kathy, 2015. *Motivační tříminutovky: přes 100 jednoduchých cvičení k aktivizaci skupiny*. [srov. s. 96]. Praha: Portál, s. r. o. 184 s. ISBN: 978-80-0794-8 (brož).

²⁰ Z archivu autorky

3.9 Hodina č. 3 – zima

3. HODINA	CÍLE	OBSAH	METODY	FORMY	KLÍČOVÉ KOMPETENCE	MATERIÁLNĚ DIDAKTICKÉ PROSTŘEDKY
POKUS	<ul style="list-style-type: none"> - vytvořit s dětmi při pokusu zmrzlinu, - aktivizovat děti k pokusům. 	<ul style="list-style-type: none"> - komunitní kruh, - hra na začátek, - diskuse o tématu, - přestávka, - příprava na pokus, - pokus, - evaluace, - zamykání hodiny. 	<ul style="list-style-type: none"> - výklad lektora, - práce s textem, - dialog, diskuse, - aktivizující metody, - pozorování, - práce s obrazem a textem, - produkční metody. 	<ul style="list-style-type: none"> - hromadná, - individuální. 	<ul style="list-style-type: none"> - žák si zapamatuje průběh pokusu, - žák dokáže popsat pokus, - žák dokáže s pomocí pedagoga aplikovat pokus v praxi. 	<ul style="list-style-type: none"> - psací potřeby, - předmět na evaluaci, - papírky s čísly, - mléko¹⁰, - moučkový cukr¹¹, - led¹², - sůl¹³, - miska, - kelímek, - přísady na zdobení zmrzliny¹⁴

3.9.1 Slovní komentář k hodině č. 3

V této hodině bude lektor s dětmi vytvářet při pokusu domácí zmrzlinu. Tento pokus trvá delší dobu, z toho důvodu neproběhne závěrečná hra, ta bude vyměněna za ochutnávku zmrzliny.

Hra Živly

Tato hra má za cíl dětem představit a ukázat čtyři základná živly a také je poučit o chování těchto živlů. Na začátku si děti losují papírek, na kterém je číslo od jedné do čtyř. Každé číslo představuje jeden ze čtyř živlů. Děti se rozmístí volně v prostoru a procházejí se, například v rytmu hudby. Jakmile hudba přestane hrát, nebo dá lektor pokyn, děti musí zastavit. Poté lektor řekne jedno ze čtyř čísel. Děti, které si vylosovaly toto číslo začnou předvádět svůj živel. Takto by se měly vystřídat mezi hudbou všechny čtyři skupiny.²¹

Pokus – výroba zmrzliny

Lektor nejdříve připraví s dětmi pracovní plochu a také vše, co budou k pokusu potřebovat. Následně přichází na řadu samotný pokus.

Postup: Decilitr mléka se v igelitovém sáčku smíchá s kávovou lžičkou cukru a třemi lžičkami kaka. Následně se sáček uzavře a vše se dobře promíchá. důležité je, aby v sáčku bylo co nejméně vzduchu, jinak pokus nebude fungovat. Jakmile mají děti nachystaný sáček se směsí, připraví lektor mrazicí směs. Mrazicí směs se skládá z hrnku drceného ledu a pěti polévkových lžic soli. Takto připravenou směs opět vloží lektor do sáčku a tyto rozdá dětem. Úkolem dětí bude, vložit směs na zmrzlinu do sáčku s ledem a následně třepat. Se sáčkem musí děti třepat tak dlouho, dokud se ze směsi nevytvoří pevná zmrzlina.

Po dokončení pokusu si děti samy nachystají zmrzlinu. Při jídle může dětem také lektor vysvětlit, jak došlo k tomu, že z těchto věcí vznikla zmrzlina. Tento pokus si děti mohou napsat, nebo zakreslit do svých knih.²²

²¹ Srov. VALKONOUVÁ Tereza, DANIŠ Petr, 2019. *Nejlepší hry z lesních školek. skupiny*. [srov. s. 61-62]. Brno: CPress, Albatros Media a. s. 182 s. ISBN: 978-80-264-2570-0

²² Srov. 2010. *Libo-li zmrzlinu aneb zmrzlina doma a za pět minut*. [online]. pokusy.kmd@gmail.com. [srov. 2. 6. 2020]. Dostupné z: <http://kmd-trinec.blogspot.com/2010/04/libo-li-zmrzlinu-aneb-zmrzlina-doma-za.html>

3.10 Hodina č. 4 – zima

4. HODINA	CÍLE	OBSAH	METODY	FORMY	KLÍČOVÉ KOMPETENCE	MATERIÁLNĚ DIDKATICKÉ PROSTŘEDKY
FAUNA	<ul style="list-style-type: none"> – zjistit informace o fauně v zimě, – diskutovat o životě zvířat v zimě, – zapamatovat si informace o fauně v zimním období. 	<ul style="list-style-type: none"> – komunitní kruh, – hra na začátek, – diskuse o tématu, – přestávka, – rukodělná činnost, – hra na závěr, – evaluace, – zamykání hodiny. 	<ul style="list-style-type: none"> – výklad lektora, – práce s textem, – dialog, diskuse, – aktivizující metody, – pozorování, – práce s textem a obrazem, – produkční metody. 	<ul style="list-style-type: none"> – hromadná, – individuální. 	<ul style="list-style-type: none"> – žák pochopí a zapamatuje si informace, – žák dokáže porovnat jednotlivé druhy chování zvířat v zimě. 	<ul style="list-style-type: none"> – psací potřeby, – předmět k evaluaci, – sklenice, – špejle¹⁵ – sůl, – bavlnka¹⁶, – vlna¹⁷, – nůžky.

3.10.1 Slovní komentář k hodině č. 4

Tato hodina bude věnována fauně. Lektor v této hodině s dětmi probere chování zvířat v zimě, zimní koloběh přírody a také v této hodině bude s dětmi tvořit krystaly ze soli.

Hra Zvířátka v zimě

Hra slouží k navození atmosféry pro další činnosti spojené s faunou v tomto období. Děti se rozestaví volně v prostoru. Lektor vysvětlí dětem, že každé budou představovat jedno zvíře, které se ukládá na zimu. Děti chodí po třídě za zvuků hudby, nebo bubínku. Jakmile se zvuk zastaví, musí si každé dítě najít místo, nebo jakousi noru, do které se schová. Úkolem dětí tedy je, aby se schovaly do nory stejně jako zvířata na zimu. Starší děti mohou také například říci, co jsou za zvířata a popsat, jak si noru představují.²³

Rukodělná činnost – výroba krystalů

U této aktivity nejdříve děti připraví s lektorem pracovní plochu. Poté každé dítě dostane sklenici s vodou, bavlnku, či vlnu a špejli. Děti s pomocí lektora připraví nasycený roztok vody se solí. Následně děti připevní bavlnku doprostřed špejle. Posledním úkolem dětí bude umístit špejli s bavlnkou do sklenice tak, aby bavlnka volně visela dolů do sklenice. Sklenice s roztokem je dobré položit na klidné místo, kde budou moci děti roztok nerušeně pozorovat. Po určité době se na povrchu bavlnky začnou vytvářet krystalky soli, které připomínají diamanty. Jakmile tyto krystalky dorostou do dostatečné velikosti, mohou se z bavlnky sloupnout a přestříkat lakem na vlasy. Takto následně zůstanou bez porušení a děti si je mohou odnést domů.²⁴

Hra Kdopak to tu spí

U této hry si děti procvičí představivost a také pohybové ústrojí. Každé dítě si představí, že je zvíře, které se ukládá na zimu. Následně si dítě najde volnou plochu. Když jsou všechny děti nachystány, předvede nejdříve lektor činnost. Děti budou předvádět, jak se zvíře, které si vybraly ukládá ke spánku. Například, u psa je typické, že se otáčí dokola, než si lehne. Tento

²³ Z archivu autorky

²⁴ Srov. Helča, 2013. *Pokus: krystalizace soli*. [online]. Škárovic pískoviště, 31. 10. 2013. [srov.2. 6. 2020]. Dostupné z: <http://naspisecek.cz/pokus-krystalizace-soli/>

pohyb tedy dítě předvede. Děti si také navzájem mohou pomáhat, radit si, nebo mohou předvádět ve více osobách, jako smečka, či rodina zvířat.²⁵

²⁵ z archivu autorky

3.11 Hodina č. 5 – zima

5. HODINA	CÍLE	OBSAH	METODY	FORMY	KLÍČOVÉ KOMPETENCE	MATERÁLNĚ DIDAKTICKÉ PROSTŘEDKY
FAUNA	<ul style="list-style-type: none"> - předvést zapamatované informace, - samostatně diskutovat o tématu, 	<ul style="list-style-type: none"> - komunitní kruh, - hra na začátek, - diskuse o tématu, - přestávka, - rukodělná činnost, - evaluace, - zamykání hodiny. 	<ul style="list-style-type: none"> - výklad lektora, - práce s textem, - dialog, diskuse, - aktivizující metody, - pozorování, - práce s textem a obrazem, - produkční metody. 	<ul style="list-style-type: none"> - hromadná, - individuální. 	<ul style="list-style-type: none"> - dítě je schopno samostatně mluvit o zvířatech v zimě, - Dítě je schopno s pomocí i bez pracovat s nůžkami a materiály. 	<ul style="list-style-type: none"> - předmět k evaluaci, - papír⁶, - tužka³, - fixy¹, - pastelky², - barvy^{18,19}, - lepidlo⁸, - provázek²⁰, - rulička od toaletního papíru.

3.11.1 Slovní komentář k hodině č. 5

Tato hodina bude pokračovat v tématu fauna. V této hodině také nebude hra na konci, ale bude prodloužena evaluace. Toto prodloužení jsem zvolila z toho důvodu, že tato hodina zakončuje přesnou polovinu zájmového útvaru, a tudíž je dobré zhodnotit tuto polovinu programu jako jedno ucelené období.

Hra Zvuky zvířátek

V této hře se děti odreagují a také se naučí soustředit. Na začátku stojí děti s lektorem v kruhu. Všechny děti i lektor se dívají na zem na své špičky. Lektor následně napočítá do pěti. Na číslo pět všechny děti zvednou hlavu a namíří na někoho očima. Střetnou-li se pohledy dvou dětí, tyto dvě děti na sebe začnou vydávat zvuky zvířete, které je napadne. Jakmile se toto stane, děti si sednou. Úkolem je, aby všechny děti seděly. Tato hra se dá hrát i s variantami barev, bez zvukových projevů pouze s pohyby a podobně.

Rukodělná činnost – výroba krabičky

V této části hodiny si děti s lektorem připraví krabičku, do které si budou moci uschovat vše, co si v hodině vyrobily, nebo na věci, které najdou v přírodě.

Postup:

nejdříve dětem lektor rozdá ruličky, které si mohou pomalovat dle vlastního uvážení. Následně lektor ukáže dětem, že ruličku v půlce opatrně přehne. Konce ruličky se následně zastrčí dovnitř, čímž vznikne spodní díl krabičky. Lektor pomůže dětem, kterým tento proces nejde. Jakmile mají všechny děti hotovou první polovinu krabičky, lektor jim do druhé strany v místech přehybu udělá díry na provázek. Děti s pomocí lektora prostrčí a zaváží provázek tak, aby vzniklo ucho na pověšení. Tuto stranu krabičky lze také později přehnout, čímž se z této strany stane víko.²⁶

1) ²⁶ VALKONOUVÁ Tereza, DANIŠ Petr, 2019. *Nejlepší hry z lesních školek*. [srov. s. 162-163]. Brno: CPress, Albatros Media a. s. 182 s. ISBN: 978-80-264-2570-0

3.12 Hodina č. 1 - jaro

1.HODINA	CÍLE	OBSAH	METODY	FORMY	KLÍČOVÉ KOMPETENCE	MATERIÁLNĚ DIDAKTICKÉ PROSTŘEDKY
FLÓRA	<ul style="list-style-type: none"> - seznámit děti s flórou na jaře, - pomoci dětem pochopit jarní chod přírody 	<ul style="list-style-type: none"> - komunitní kruh (10 min.), - hra (10 min.), - diskuse (20 min.), - přestávka (10 min.), - rukodělná činnost (20 min.), - hra (10 min), - evaluace + domácí úkol (10 min.) - zamykání hodiny. 	<ul style="list-style-type: none"> - výklad lektory, - práce s textem, - dialog, diskuse, - aktivizující metody, - pozorování, - práce s obrazem a textem, - produkční metody. 	<ul style="list-style-type: none"> - hromadná, - individuální. 	<ul style="list-style-type: none"> - žák si zapamatuje chod flóry v jarních měsících, - žák analyzuje a aplikuje tento chod v typové situaci, 	<ul style="list-style-type: none"> - předmět na evaluaci, - psací potřeby^{1,2,3}, - plast, - papír^{6,7}, - sklo, - rádio, reproduktory, - obruče, - mísa, - voda.

3.12.1 Slovní komentář k hodině č. 1

V této hodině začíná lektor s dětmi probírat nové téma, a to konkrétně téma jaro. Stejně jako tomu bylo u předchozích hodin, i zde bude první hodina věnována flóře. Tato konkrétní hodina má děti naučit, jak se příroda budí ze zimního spánku a jak funguje koloběh přírody.

Hra Poupátka

Při této hře bude lektor potřebovat obruče, které rozestaví po třídě, nebo při teplém počasí na zahradě. Tyto obruče budou fungovat jako jakési truhlíky, do kterých později při hře děti zasazeny jako kytičky. Pravidla hry jsou velice jednoduchá. Lektor zapíná a vypíná hudbu. Děti chodí po třídě, nebo zahradě kolem obručí. Jakmile lektor zapne hudbu, děti chodí. Jakmile lektor hudbu vypne, každé dítě si jako semínko musí najít svůj truhlík, do kterého se schová. Následně může například lektor předcvíčit dětem, jak vyrůstá ze semínka rostlinka a děti mohou tuto aktivitu zopakovat, popřípadě mohou předvést vyrůstání květiny samy.²⁷

Alternativy pravidel: odstraňování obručí, skákání na jedné noze při zapnutí hudby.

Rukodělná činnost Rozvíjej se poupátko

Lektor s dětmi připraví papír velikosti A5. Na tento formát si následně děti nakreslí květinu, která bude mít uprostřed kruh a kolem něj okvětní lístky. Tuto květinu může lektor přirovnat třeba ke kopretině apod. Následně si děti mohou květinu vybarvit, nebo je možné použít při přípravě barevný papír. Poté, co mají děti květiny nakreslené, s pomocí lektora je vystříhnou. Dalším úkolem je, aby děti ohnuly lístky květiny směrem dovnitř. Lektor jim může také říct, že je to zavínutá květina. Úkolem této květiny bude rozkvést. Dále lektor donese mísu s vodou, do které se následně položí zavínuté květiny. Jakmile se voda začne vpíjet do papíru, květiny se začnou samy rozvíjet.²⁸

Hra Slunečnice

Tato hra je velmi jednoduchá a rychlá. Nejdřív lektor s dětmi probere, čím je zvláštní slunečnice. Správná odpověď bude v tomto případě znít, že slunečnice se otáčí za sluncem. V tomto případě budou v roli slunečnice děti, které se budou otáčet za sluncem v podobě předmětu. Hra je velmi dobrá také na protažení po aktivitě v sedě.

²⁷ NOVOTNÁ Kristina, 2020. *TANEC SE ŽIDLEMI*. [online]. Kristina Novotná. [srov. 3.6.2020]. Dostupné z: <https://www.hra.cz/hra/tanec-se-zidlemi>

²⁸ z archivu autorky

Všechny děti si stoupnou vedle sebe do řady tak, aby měly mezi sebou mezery. První hráč, může být na začátku lektor, dostane do ruky předmět. Tento předmět může být například plyšové zvíře, či namalované slunce na kartonu. Lektor a následně po něm každý hráč se protáhne s nataženými rukama, ve kterých před sebou drží předmět. Úkolem je, aby předmět prošel z ruky do ruky celou řadu, aniž by spadnul. Alternativy protahování si může lektor domyslet dle své fantazie a schopností hráčů.²⁹

Možné alternativy protahování: řada zleva doprava, řada opačně, podávání pod nohama, podávání za hlavou apod.

Děti při této hře vlastně připomínají slunečnice, které se nemohou pohnout z místa, a přitom alespoň svými „hlavami“ otáčejí za sluncem.

Domácí úkol:

stejně jako v předchozích hodinách, i v této dostávají děti domácí úkol. Ten je stejný jako vždy, a to přinést zajímavou rostlinu, nebo květinu, která se jim v jejich okolí líbila. V případě zájmu, mohou také děti vyhledat informace o dané květině a přinést ji společně s ní do příští hodiny.

²⁹ z archivu autorky

3.13 Hodina č. 2 - jaro

2. HODINA	CÍLE	OBSAH	METODY	FORMY	KLÍČOVÉ KOMPETENCE	MATERIÁLNĚ DIDAKTICKÉ POMŮCKY
<p style="text-align: center;">FLÓRA POKRAČOVÁNÍ</p>	<ul style="list-style-type: none"> - seznámit děti s flórou na jaře v regionu, - naučit děti práci s materiály. 	<ul style="list-style-type: none"> - komunitní kruh (10 min.), - hra (10 min.), - diskuse (10 min.), - přestávka (10 min.), - rukodělná činnost (20 min.), - hra (20 min.), - evaluace, - zamykání hodiny (10 min.). 	<ul style="list-style-type: none"> - práce s textem, - výklad lektora, - dialog, diskuse, - aktivizující metody, - pozorování, - práce s obrazem a textem, - produkční metody. 	<ul style="list-style-type: none"> - hromadná, - individuální. 	<ul style="list-style-type: none"> - žák dokáže ocenit flóru ve svém regionu, - žák dokáže analyzovat prvky flóry v regionu. 	<ul style="list-style-type: none"> - předmět na evaluaci, - papír^{6,7}, - psací potřeby^{1,2,3}, - lepidlo⁸, - klovatina⁹, - knihy s tematikou rostlin, - encyklopedie, - obrázky květin, - tamburína, - bubínek.

3.13.1 Slovní komentář k hodině č. 2

V této hodině se bude lektor s dětmi věnovat procvičování tématu flóry z předchozí hodiny a a probere novou látku, flóru v regionu, se kterou budou spojené i hry v této hodině.

Hra na samohlásky

Při této hře je důležité, aby všechny děti věděly, co jsou to samohlásky. Má-li kantor ve třídě dítě, které ještě samohlásky nezná, je dobré, nejdřív s dětmi procvičit. Následně začíná samotná hra. Pravidla hry jsou velmi jednoduchá. Děti se posadí do kruhu, lektor chodí uprostřed a opakuje samohlásky. Následně se u někoho zastaví a na samohlásku, u které se zastavil, musí příslušné dítě vymyslet rostlinu. Dítě, které nebude vědět, si může nechat poradit od kamarádů, nebo může jít například místo lektora doprostřed.³⁰

Možné alternativy k otázkám: rostliny v našem regionu, stromy, keře, houby, zvířata apod.

Rukodělná činnost: tvorba herbáře

Viz. zimní část programu, hodina č. 2, rukodělná činnost.

Hra na dešťové kapky

Při této hře je důležité, aby měly děti okolo sebe dost místa, proto je ideálním místem například zahrada, nebo ve vnitřních prostorách koberec. Lektor rozestaví na zem obrázky s květinami, pokud možno takové obrázky, které byly použity při předešlé diskusi apod. Děti se rozestaví volně v prostoru. Lektor nyní dětem vysvětlí, že se všechny stávají deštěm, který je schovaný v mraku. Následně lektor dětem ukáže zvuk bubínku, který bude dělat v případě, že děti budou kapky v mraku. Poté, co vysvětlí, ukáže dětem druhý zvuk, a to je zvuk tamburíny. Tento zvuk bude mít za následek, že se mrak roztrhl, a teď kapky prší na zem. Jakmile děti tento zvuk uslyší, musí se co nejrychleji dostat na obrázek některé z květin. Jakmile si všechny děti najdou obrázek květiny, lektor přestane dělat zvuk na tamburínu. Úkolem dětí nyní je, aby poznaly, jakou květinu jako kapky zalily, tedy na jakém obrázku květiny sedí. Nebudou-li děti vědět, mohou jim pomoci spolužáci, či lektor.³¹

³⁰ z archivu autorky

³¹ Srov. STRAKATÁ Mirka, 2009. *Pojďte s námi do přírody. Hry pro mateřské školy*. [srov. s. 74]. Kralice na Hané: Computer Media, s.r.o. 144 s. ISBN: 978-80-7402-027

3.14 Hodina č. 3 – jaro

3. HODINA	CÍLE	OBSAH	METODY	FORMY	KLÍČOVÉ KOMPETENCE	MATERÁLNĚ DIDAKTICKÉ POMŮCKY
<p style="text-align: center;">POKUS</p>	<ul style="list-style-type: none"> - vytvořit s dětmi za pomoci lektora pítko pro včely, - naučit děti práci s živými materiály a pomůckami, - zlepšit u dětí jemnou motoriku při manipulaci s živými pomůckami. 	<ul style="list-style-type: none"> - komunitní kruh (10 min.), - hra (10 min.), - diskuse o tématu (10 min.), - přestávka - příprava + na pokus (5 min.), - pokus (20 min.), - hra (10 min.), - evaluace, - zamykání hodiny (10 min.). 	<ul style="list-style-type: none"> - výklad lektora, - práce s textem, - dialog, diskuse, - aktivizující metody, - pozorování, - práce s textem a obrazem, - produkční metody. 	<ul style="list-style-type: none"> - hromadná, - individuální. 	<ul style="list-style-type: none"> - žák dokáže pochopit průběh pokusu dle vysvětlení, - žák napodobuje konání lektora při pokusu, - žák dokáže navrhnout nový postup při výrobě. 	<ul style="list-style-type: none"> - předmět na evaluaci, - psací potřeby^{1,2,3}, - přírodniny (mech, kůra, větvičky) - voda, - zavařovací lahev, - tác, - nůžky, - nožik, - lepidlo⁸, - tavná pistole, - lžíce, - pingpongový míček²¹, - kyblík.

3.14.1 Slovní komentář k hodně č. 3

V této hodině se lektor bude věnovat s dětmi pokusu, konkrétně výrobě pítka pro včely, které bude následně použito při pozorování fauny. Hodina bude také obsahovat dvě hry, kdy první souvisí s flórou a u druhé se již přechází k tématu fauna. Druhá hra také souvisí s pokusem, který bude lektor s dětmi provádět.

Hra Kdyby mohli mluvit...

Tato hra je velmi krátká a bude sloužit jako rozjezd pro navození atmosféry a odpoutání dětí od školních povinností. Hra je možná hrát jednotlivě nebo ve dvojici, toto záleží na lektorovi a také na zdatnosti dětí. Samotná hra se hraje tak, že lektor zadá každému žákovi, či dvojici, nějaký neživý předmět. Za jednu minutu, lektor se může rozhodnout čas změnit dle vlastní úvahy, musí děti vymyslet, co by tato neživá věc mohla říct, kdyby mohla mluvit. Předměty, které lektor zvolí, mohou navazovat na výuku nebo může jít o naprosto nesouvisející předměty. V tomto případě se hra volí hlavně pro uvolnění dětí.³²

Pokus - výroba pítka pro včely

Při tomto pokusu budou mít děti za úkol vytvořit pítko pro včely, které budou moci následně položit do blízkosti a pozorovat včely. Na pokus lektor připraví přírodniny z lesa, nebo může zadat za úkol, aby děti samy přinesly tento materiál. Pokus začíná tím, že lektor připraví dětem tácy. Na tyto tácy následně děti přilepí mech a přírodniny. Tyto věci však musí nalepit tak, aby uprostřed zůstalo místo na sklenici. Lektor může například dětem pomoci vyznačit místo, kam přijde sklenice. Starší děti mohou pracovat samostatně. Jakmile budou mít děti vytvořený ták s mechem a přírodninami, překloupí se tento ták vzhůru nohama. Do určeného prostoru bude patřit zavařovací sklenice s vodou, které bude otočená dnem vzhůru. V tomto případě, poté, co se sklenice i s tácem otočí, začne se voda pomalu dostávat do mechu a přírodních materiálů. Takovéto pítko mohou děti postavit například ven za parapet třídy a následně pozorovat přilétající včely.³³

³² Srov. Srov. PATHERSON Kathy, 2015. *Motivační tříminutovky: přes 100 jednoduchých cvičení k aktivizaci skupiny*. [srov. s. 165]. Praha: Portál, s. r. o. 184 s. ISBN: 978-80-0794-8 (brož).

³³ z archivu autorky

Hra na zaměstnané včelky

Děti se rozdělí do dvou skupin. Každá skupina bude tvořit jeden úl. První ze skupiny dostane lžici. S touto lžicí musí dané dítě projít trasu, kterou vytvoří lektor. Na druhé straně této trasy se nacházejí pingpongové míčky, tedy v tomto případě jakýsi pyl pro včely. Úkolem každého hráče z družstva je tedy utíkat na druhou stranu dráhy, zde lžicí nabrat míček, a s tímto míčkem se dostat zpět do startu, kde tento míček hodí do připraveného kyblíku. Vyhrává družstvo, které bude mít za časový úsek zvolený lektorem v kyblíku více míčků. Délku a obtížnost dráhy určuje lektor dle kapacity dětí.³⁴

³⁴ z archivu autorky

3.15 Hodina č. 4 - jaro

4. HODINA	CÍLE	OBSAH	METODY	FORMY	KLÍČOVÉ KOMPETENCE	MATERIÁLNĚ DIDAKTICKÉ POMŮCKY
FAUNA	<ul style="list-style-type: none"> - seznámit děti s faunou na jaře, - seznámení dětí s faunou v regionu, - prodiskutovat a pomoci dětem pochopit jarní pochody zvířat. 	<ul style="list-style-type: none"> - komunitní kruh (10 min.), - hra (10 min.), - diskuse (20 min.), - přestávka (10 min.), - rukodělná činnost (20 min.), - hra (10 min.), - evaluace, - zamykání hodiny (10 min.). 	<ul style="list-style-type: none"> - práce s textem, - výklad lektora, - dialog, diskuse, - aktivizující metody, - pozorování, - práce s textem a obrazem, - produkční metody. 	<ul style="list-style-type: none"> - hromadná, - individuální. 	<ul style="list-style-type: none"> - žák dokáže analyzovat faunu v regionu, - žák vlastními slovy definuje chování zvířat na jaře. 	<ul style="list-style-type: none"> - předmět na evaluaci, - psací potřeby^{1,3}, - skořápky od ořechů, - barevný papír⁷, - fixy¹, - pastelky², - nůžky.

3.15.1 Slovní komentář k hodině č. 4

V hodině č. 4 bude lektor s dětmi probírat téma fauna, tedy zvířata na jaře. První hra bude mít programovou spojitost, děti budou imitovat probouzení zvířat po zimě. Rukodělná činnost v této hodině bude sloužit k výrobě berušky ze skořápky ořechu.

Hra Jak se budí zvířata

Tato hra slouží hlavně k tomu, aby děti přenesly myšlenky ze školního prostředí do prostředí útvaru. Je velmi krátká a děti si při této hře procvičí fantazii a samostatné myšlení. Hra začíná tak, že se děti posadí do kruhu. Následně lektor řekne dětem, jaké zvíře budou představovat. Poté, co má každé dítě své zvíře, po jednom předvedou, jak se dle nich dané zvíře budí ze zimního spánku. Děti se protáhnou, mohou například i zařvat apod. V případě zájmu může lektor například zvířata mezi dětmi vyměnit, nebo rozdělit nová.³⁵

Rukodělná činnost - výroba berušky

Lektor dětem rozdá skořápky od ořechů. Děti si následně na skořápku temperovými barvami, či fixami nakreslí tělo berušky. Poté, co mají děti tuto část hotovou, nakreslí si na barevný papír květinu, nebo na zelený list., podle toho, kam se rozhodnou berušku umístit. Květinu, nebo list poté vystříhnou a nalepí se na něj skořápka čili beruška. K této skořápce děti dokreslí nohy a tykadla, mohou také na skořápku bílou temperou, či fixou dotvořit oči.³⁶

Hra na Kukačku

U této hry musí děti zjistit, které z nich je kukačka. Hra může probíhat v kruhu, nebo v prostoru třídy. Základem je, aby měly všechny děti zavřené oči. Lektor následně prochází třídou a dítě, kterému dá signál, například poklepaní na rameno, se stává kukačkou. Jakmile je kukačka vybrána, má za úkol zakukat. Poté, co kukačka zakuká, mohou všechny děti otevřít oči a mají za úkol přijít na to, které z dětí je kukačka. Kukačka může zvuk opakovat, ale nejdřív musí děti poprosit o zopakování lektora, který následně znova zopakuje, aby děti zavřely oči. Jakmile kukačku některé dítě pozná, začíná nové kolo.³⁷

³⁵ z archivu autorky

³⁶ Srov. Srov. STRAKATÁ Mirka, 2009. *Pojďte s námi do přírody. Hry pro mateřské školy.* [srov. s. 11]. Kralice na Hané: Computer Media, s.r.o. 144 s. ISBN: 978-80-7402-027

³⁷ a autorčina archivu

3.16 Hodina č. 5 - jaro

5. HODINA	CÍLE	OBSAH	METODY	FORMY	KLÍČOVÉ KOMPETENCE	MATERIÁLNĚ DIDAKTICKÉ PROSTŘEDKY
VÝLET	<ul style="list-style-type: none"> - seznámit děti s chodem života v historii, - obeznámit děti s klasickým českým řemeslem. 	<ul style="list-style-type: none"> - sraz dětí před DDM, - odjezd dětí mikrobusem do Tupes, - přesun k muzeu, - tematická prohlídka, - odchod k mikrobusu, - odjezd dětí zpět k DDM. 	<ul style="list-style-type: none"> - práce s textem a obrazem, - výklad lektora, - dialog, diskuse, - pozorování, - produkční metody, - aktivizující metody. 	<ul style="list-style-type: none"> - hromadná, - individuální. 	<ul style="list-style-type: none"> - žák analyzuje a porozumí informacím na prohlídce skanzenu, - žák bude schopen sám interpretovat informace, které se naučil. 	<ul style="list-style-type: none"> - psací potřeby^{1,3}, - pracovní list, - oblečení vhodné na ven, - svačina, pití, - automobil, - dokument s potvrzením o výletu.

3.16.1 Slovní komentář k hodině č. 5

U této hodiny, stejně jako u hodiny v podzimní části programu, je naplánován výlet. V tomto případě se však výlet nebude odehrávat v prostorách Parku Rochus, ale v Muzeu Tupeské keramiky, které má také, stejně jako Park Rochus, pravidelný kontakt s DDM.

Harmonogram dne:

- 10:00 – odjezd dětí od DDM, předávání dokumentů³⁸,
- 11:00 – příjezd k Muzeu Tupeské keramiky,
- 12:00 – komentovaná prohlídka muzea + workshopy,
- 15:00 – odchod zpátky k mikrobusu, odjezd dětí zpět k DDM.

Tento harmonogram je pouze orientační a je možné jej měnit v případě nenadálých okolností.

Pro děti v tomto případě bude nachystaná komentovaná prohlídka Muzea Tupeské keramiky. Tato prohlídka se bude předem telefonicky domlouvat, takže je dobré, aby lektor dal předem vědět o věku dětí a jejich psychické i fyzické výdrži. Prohlídka muzea by mohla být pro menší děti velmi vyčerpávající a nezábavná, tudíž je do programu přidán workshop, tedy stánek, kde si děti pod vedením odborníka mohou vyrobit, nebo namalovat vlastní hrnek.

Tento výlet je do programu zařazen znova kvůli osobní zkušenosti dětí s přírodou a tradicemi. Dle mého názoru je velmi důležité, aby děti věděly, čím je jejich okolí výjimečné a specifické.

³⁸ Dokumenty k nahlédnutí v příloze

3.17 Hodina č. 1 – léto

1. HODINA	CÍLE	OBSAH	METODY	FORMY	KLÍČOVÉ KOMPETENCE	MATERIÁLNĚ DIDAKTICKÉ PROSTŘEDKY
<p style="text-align: center;">FLÓRA</p>	<ul style="list-style-type: none"> - probrat s dětmi fungování flóry v létě 	<ul style="list-style-type: none"> - komunitní kruh (10 min), - hra Rychlé otázky (10 min), - seznámení s tématem + diskuse (20 min), - přestávka (5 min), - Malování jehličím (30 min), - evaluace + domácí úkol (10 min) - zavírání hodiny (5 min). 	<ul style="list-style-type: none"> - výklad lektora, - práce s textem a obrazem, - dialog, diskuse, - aktivizující metody, - pozorování, - produkční metody. 	<ul style="list-style-type: none"> - hromadná, - individuální. 	<ul style="list-style-type: none"> - žák pochopí a samostatně produkuje informace o flóře v létě. - Žák dokáže samostatně diskutovat o tomto tématu. 	<ul style="list-style-type: none"> - psací potřeby^{1,3}, - Papíry, - předmět k evaluaci, - přírodní materiály (jehličí, listy, květy), - gumičky²², - barvy^{18,19}, - štětce²³, - podložky, - nůžky.

3.17.1 Slovní komentář k hodině č. 1

Hodina č. 1 - léto je zaměřena na flóru v letním období.

Rychlé otázky

Podrobný popis aktivity:

Tato hra je zaměřena na rychlé reakce a přemýšlení v časové tísní. Děti se rozdělí do dvojice a ve dvojici dostanou téma. Téma mohou dostat každá dvojice zvlášť, ale v tomto případě bude téma pro všechny děti stejné. Tématem bude flóra v létě. Děti si následně vytvoří svůj prostor, kterým může být lavice, nebo koberec. Je však důležité, aby děti měly pevnou podložku, na které mohou psát. Jakmile se dvojice posadí na místa, lektor vysvětlí, jak hra bude probíhat. Děti dostanou téma, a za určitý časový úsek na něj musí vymyslet co nejvíce otázek. Téma, které dostaly, je v tomto případě odpovědí na danou otázku, kterou budou vymýšlet.

Příklad:

- téma, tedy odpověď: flóra v létě,
- otázka, tedy to, co budou děti vymýšlet: jak se říká květinám, které rostou v létě?

Úkolem dětí je tedy vymyslet co nejvíce otázek na dané téma v časovém limitu. Po odehrání hry může následovat diskuse o tématu v komunitním kruhu, u kterého mohou být tyto otázky použity.³⁹

Malování jehličím

Tato aktivita slouží k probuzení dětské kreativity za pomoci použití přírodních materiálů jako štětce. Samotná aktivita se bude při dobrém počasí konat v zahradě DDM, kde jsou stoly. Děti si nachystají s pomocí lektora velké papíry a barvy. Nejlepší budou v tomto případě barvy temperové, které jsou hutnější, tudíž budou lépe držet na přírodninách. Po přichystání všech

³⁹ Srov. PATHERSON Kathy, 2015. *Motivační tříminutovky: přes 100 jednoduchých cvičení k aktivizaci skupiny*. [srov. s. 161]. Praha: Portál, s. r. o. 184 s. ISBN: 978-80-0794-8 (brož).

věcí odchází děti samostatně na zahradu, kde hledají materiály, která by se daly použít jako štětec, či jako jiná výtvarná pomůcka. Lektor má na výběr několik možností provedení aktivity. Může například dát dětem časový limit na sběr přírodnin, nebo může povolit jen některé druhy, či barvy přírodnin. Úkolem této aktivity je vytvořit obraz pouze z přírodních materiálů, bez použití štětců. Děti se zde učí tvořivosti, novým řešením situace a také si procvičují hrubou i jemnou motoriku.⁴⁰

Domácí úkol

Stejně jako každý týden, i v tomto posledním týdnu děti dostávají od lektora domácí úkol. Zde konkrétně to bude opět donést nějakou květinu, kterou budou chtít zalisovat do herbáře. Dalším úkolem může být například donést nějaké semeno, či plod stromu. S tímto budou děti pracovat při třetí hodině, kdy budou při pokusu sázet strom.

⁴⁰ Z archivu autorky

3.18 Hodina č. 2 - léto

2. HODINA	CÍLE	OBSAH	METODY	FORMY	KLÍČOVÉ KOMPETENCE	MATERIÁLNĚ DIDAKTICKÉ PROSTŘEDKY
FLÓRA POKRAČOVÁNÍ	<ul style="list-style-type: none"> - seznámit děti s fungováním flóry v regionu 	<ul style="list-style-type: none"> - komunitní kruh (10 min.), - hra (10 min.), - seznámení s tématem + diskuse (20 min.), - přestávka (10 min.), - rukodělná činnost (20 min.), - hra (10 min.), - evaluace v kruhu + zamykání hodiny (10 min.). 	<ul style="list-style-type: none"> - výklad lektora, - práce s textem a obrazem, - diskuse, dialog, - aktivizující metody, - pozorování, - produkční metody. 	<ul style="list-style-type: none"> - hromadná, - individuální. 	<ul style="list-style-type: none"> - žák je schopen vnímat a přemýšlet o flóře pěstované v regionu, - žák oceňuje hodnotu regionálního hospodářství. 	<ul style="list-style-type: none"> - psací potřeby³, - předmět na evaluaci, - papír⁶, - fixy¹, - pastelky², - lepidlo⁸, - klovatina⁹, - nůžky, - časomíra.

3.18.1 Slovní komentář k hodině č. 2

V této hodině pokračuje lektor v probíraném tématu flóry v létě. Zároveň však v diskusi rozvádí téma regionální flóry, například otázkami: Jaké rostliny rostou ve tvém okolí/na zahradě a jaké stromy rostou ve tvém okolí/na zahradě?

Hra Upovídání

U této aktivity jsou opět rozděleny děti do dvojic. Dané dvojice si sednou naproti sobě. Úkolem v této hře je mluvit bez přestání o dané tematice po dobu časového limitu. Nejprve lektor udělí téma, o kterém se budou děti bavit. V tomto případě je tématem flóra v regionu. Následně si děti mezi sebou zvolí, které z nich bude začínat mluvit. Jakmile se děti rozdělí, lektor odstartuje časomíru (třicet vteřin, či minuta). Po dokončení kola se děti mohou vystřídat, nebo může být prodloužena, či zkrácena časomíra. Úkolem této aktivity je zvýšit slovní zásobu dětí, připravit je na monologický výklad, či dialog, tedy celkově na mluvený projev. Dále se také touto aktivitou děti učí improvizaci a rychlému myšlení a jednání.⁴¹

Rukodělná činnost – výroba herbáře

V rámci rukodělné činnosti se bude lektor s dětmi věnovat výrobě dalšího listu z herbáře.

Hra Lavina

Tato hra, která je určena pro venkovní prostředí učí děti spolupráci a domluvě. V této hře bude lektor pobývat s dětmi na zahradě, kde se v případě dobrého počasí může odehrávat celá hodina. Děti budou rozděleny do dvou týmů a postaví se v tomto týmu za sebe do zástupu. Následně lektor ukáže dětem, že poběží, či půjdou po trase, která je pro oba týmy stejná. Úkolem je, aby první hráč samostatně prošel trasu, vrátil se na začátek, podal ruku dalšímu hráči a s ním následně znova prošel celou trasu. Toto se děje do doby, než všechny děti dohromady projdou celou trasu. Děti se při procházení trasy nesmí rozpojit rukama, ale naopak musí celou trasu projít jako tzv. had. Pakliže se děti rozpojí, musí začít s celým úkolem znova. U této hry klade lektor důraz na zdravou spolupráci dětí. Nemělo by zde docházet k hádkám, či obviňování v případě roztržení řetězu.⁴²

⁴¹ Srov. PATHERSON Kathy, 2015. *Motivační tříminutovky: přes 100 jednoduchých cvičení k aktivizaci skupiny*. [srov. s. 119]. Praha: Portál, s. r. o. 184 s. ISBN: 978-80-0794-8 (brož).

⁴² z archivu autorky

3.19 Hodina č. 3 - léto

3. HODINA	CÍLE	OBSAH	METODY	FORMY	KLÍČOVÉ KOMPETENCE	MATERIÁLNĚ DIDKATICKÉ PROSTŘEDKY
POKUS	<ul style="list-style-type: none"> - naučit děti zasadit a vypěstovat vlastní strom 	<ul style="list-style-type: none"> - komunitní kruh (10 min.), - diskuse o tématu (20 min.), - přestávka + příprava na pokus (10 min.), - pokus (20 min.), - hra přetahovaná (20 min.), - evaluace + zamykání hodiny (10 min.). 	<ul style="list-style-type: none"> - výklad, - práce s obrazem a textem, - dialog, diskuse, - aktivizující metody, - pozorování, - produkční metody. 	<ul style="list-style-type: none"> - hromadná, - individuální. 	<ul style="list-style-type: none"> - žák ocení práci při sadbě stromů, - žák rozumí a interpretuje důležitost stromů pro život na zemi. 	<ul style="list-style-type: none"> - psací potřeby^{1,3}, - Papír, - předmět k evaluaci, - plody a semena stromů, - truhlík²⁴, - hlína²⁵, - zahradnické potřeby, - rukavice, - lano.

3.19.1 Slovní komentář k hodině č. 3

Nosnou činností této hodiny je pokus, děti budou s lektorem sadit strom,

Pokus - Zasad' si svůj strom

Pokus sazení stromu je dobré provádět ve venkovním prostředí, tedy například na zahradě. V tomto konkrétním případě budou děti s lektorem pracovat na ploše zahrady DDM, kde jsou připraveny stoly neboli tzv. letní třída. Zde si lektor předem připraví pomůcky, které budou k sadbě potřeba. Následně si děti rozeberou květináče, které si mohou venkovní strany vyzdobit, jak uznají za vhodné. Následně květináče naplní podle pokynů lektora kamínky a hlínou, umístí semena do květináčů a zahrnou hlínou. Pak se zaměří na popis květináče, kdy děti samostatně nebo za pomoci lektora vyrobí cedulku upevněnou na špejli. Cedulku bude obsahovat název stromu a datum výsadby. Svůj květináč si mohou děti odnést domů nebo nechat v prostoru DDM na další pozorování.⁴³

Hra přetahovaná

U této aktivity si děti představí jakýsi šlahoun, nebo liánu, kterou budou tvořit. Děti budou rozděleny do dvou skupin. Lektor na zem připraví pevné lano, které bude mít uprostřed značku a také značku na zemi. Obě skupiny se postaví naproti sobě podél lana, kdy jej budou všichni držet za sebou. Následně se děti přetahují o lano klasickým způsobem jako při přetahované. Vyhrává ten tým, který jako první přetáhne druhý tým za polovinu. Vítězný tým je tedy silnější liánou nebo šlahounem. U této hry se lektor snaží děti naučit spolupráci a domluvě. Také jde o fyzicky náročnější aktivitu, která je v této hodině zařazena z důvodu vyvážení poklidné aktivity výsadby stromu.

⁴³ z archivu autorky

3.20 Hodina č. 4 – léto

4. HODINA	CÍLE	OBSAH	METODY	FORMY	KLÍČOVÉ KOMPETENCE	MATERIÁLNĚ DIDKATICKÉ PROSTŘEDKY
FAUNA	<ul style="list-style-type: none"> - probrat fungování fauny v létě a v regionu 	<ul style="list-style-type: none"> - komunitní kruh (10 min.), - hra (5 min.), - diskuse o tématu v kruhu (10 min.), - přestávka (5 min.), - rukodělná činnost (20 min.), - hra (20 min.), - komunitní kruh + zavírání hodiny (10 min.). 	<ul style="list-style-type: none"> - výklad, - práce s textem a obrazem, - diskuse, dialog, - aktivizující metody, - pozorování, - produkční metody. 	<ul style="list-style-type: none"> - hromadná, - individuální. 	<ul style="list-style-type: none"> - žák je schopen diskuse na téma fauny v létě, - žák definuje faunu v regionu. 	<ul style="list-style-type: none"> - psací potřeby, - papír, pracovní list, - předmět k evaluaci, - krabička, - přírodní materiály, - lepidlo, - nůžky, - vata.

3.20.1 Slovní komentář k hodině č. 4

Tato hodina, stejně jako celá část, se věnuje letnímu období. Zde se však bude lektor věnovat s dětmi fauně, na rozdíl od předchozích hodin. Vzhledem k tomu, že na faunu je v celkových čtyřech částech útvaru vyhrazena pouze jedna hodina z pěti, bude se v této hodině probírat jak fauna v létě, tak fauna v regionu.

Hra Pozdravme se

Tato hra je velmi rychlá a slouží k rozpoutání atmosféry a přiblížení tématu celé části útvaru. Úkolem této hry je pozdravit se navzájem zvukem zvířete. Děti tedy budou chodit a navzájem se budou zdravít zvuky zvířat. Tyto pozdravy mohou probíhat náhodně, dokola, či jinými způsoby. Samotný konec hry je otevřený pro lektora, kdy může například hru ukončit v momentě, kdy se všechny děti pozdraví, nebo v momentě, kdy je již ve třídě velký hluk. Alternativou pravidel může být například povolit dětem pouze zvuky ptáků, či zvuky hospodářských zvířat z našeho regionu.⁴⁴

Rukodělná činnost výroba hmyzího hotelu

Při této aktivitě děti budou vyrábět přístřešek pro hmyz neboli hmyzí hotel. Úkolem dětí je, aby do krabičky umístily, popřípadě bude-li potřeba přilepily přírodní materiály tak, aby z krabičky vzniklo jakési obydlí pro hmyz. Při stavbě hmyzího hotelu se často používají duté klacky a trávy, vata, šišky, kousky kůry a podobné přírodniny. Děti při výrobě trénují jemnou i hrubou motoriku a tyto domečky si podle své vůle budou moci nechat pro pozorování hmyzu na DDM, nebo si je budou moci vzít domů. V Domově dětí a mládeže se už jeden velký hmyzí hotel nachází, takže pokud to možnosti dovolují, odnesou tak si děti své hmyzí hotely domů. Pak mohou zkoumat hotel doma a následně o něm popovídat ostatním dětem.⁴⁵

Hra Farma zvířat

U této aktivity jde o to, aby se děti uvolnily a odpočinuly si po práci na pracovním listu. Samotná hra učí děti poslouchat a spolupracovat. Děti si sednou, nebo stoupnou na volnou plochu ve třídě. Lektor je následně rozdělí do skupinek podle toho, jak uzná za vhodné a také podle počtu dětí. Každá skupinka se v této chvíli stává částí pěveckého sboru, ovšem zvířecího. Lektor, jako dirigent, stojí uprostřed před dětmi a udává rukama, či taktovkou doby

⁴⁴ z archivu autorky

⁴⁵ z archivu autorky

a rozkazy, kdo má zpívat. Tato hra může mít opět několik alternativ, které může lektor zvolit podle náročnosti, věku dětí, či ukázněnosti a míře spolupráce.⁴⁶

Možnosti, které skupinky mohou předvádět:

zvířata v zoo, hospodářská zvířata, ptáky, savce.

Možnosti, jak děti mohou vydávat zvuky:

bez kontroly (všechny děti najednou), po skupinkách jako kánon, krátké a dlouhé zvuky.

⁴⁶ Srov. PATHERSON Kathy, 2015. *Motivační třiminutovky: přes 100 jednoduchých cvičení k aktivizaci skupiny*. [srov. s. 126]. Praha: Portál, s. r. o. 184 s. ISBN: 978-80-0794-8 (brož).

3.21 Hodina č. 5 - léto

5. HODINA	CÍLE	OBSAH	METODY	FORMY	KLÍČOVÉ KOMPETENCE	MATERÁLNĚ DIDAKTICKÉ PROSTŘEDKY
<p style="text-align: center;">STANOVÁNÍ</p> <p style="text-align: center;">UKONČENÍ</p>	<ul style="list-style-type: none"> - zakončit s dětmi celý volnočasový útvar. 	<ul style="list-style-type: none"> - příjezd dětí (15:00 – 16:00), - stavění stanů (16:00 – 17:00) - spontánní činnost a zkoumání přírody (17:00 – 18:00), - táborák + opékání (18:00 – 19:00), - spontánní činnost + večerní program (19:00 – 22:00) - večeřka (22:00) - budíček (8:00) - snídaně (8:30 – 9:00), - hry, odjezd dětí (9:00 – 11:00) 	<ul style="list-style-type: none"> - výklad, práce s textem a obrazem, - diskuse, dialog, - aktivizující metody, - pozorování, - produkční metody. 	<ul style="list-style-type: none"> - hromadná, - individuální. 	<ul style="list-style-type: none"> - žák dokáže samostatně vnímat a ocenit celkový přínos volnočasového útvaru, - žák dokáže diskutovat o environmentálním tématu, - žák rozumí a dokáže vysvětlit základní terminologii environmentálního tématu. 	<ul style="list-style-type: none"> - stany, - spacáky, - karimatky, - deky, - ohniště, - dřevo, - papír⁶, - psací potřeby³, - sportovní potřeby, - předmět na evaluaci, - předměty sloužící k opékání na ohni, - špekáčky³⁶, - lupy, - skleničky s lupami, - knihy a encyklopedie přírody.

3.22 Slovní komentář k hodině č. 5

Tato hodina, která je poslední hodinou celého útvaru není brána klasicky, ale jako hodina s rozloučením a ukončením celého volnočasového útvaru. Děti stráví společně poslední den a vlastně i noc s přespáváním pod stanem.

Stavění stanů a hry

Po příjezdu dětí do DDM se všechny děti sejdou a společně s lektorem začnou stavět stany. Nejdříve může lektor dětem ukázat, jaké části stan má, tyto části si také mohou děti s lektorem pojmenovat. Úkolem je tedy, aby děti byly schopny samy, nebo s pomocí postavit stan. Děti, které budou dříve hotovy si mohou spontánně hrát na zahradě DDM, nebo jim lektor připraví pomůcky, jako sportovní potřeby. Poté, co všechny děti postaví stany, donese lektor lupy a skleničky s lupami. Děti dostanou za úkol nalézt živého tvora na zahradě DDM, opatrně ho chytit do dané skleničky a donést. Poté, co všechny děti splní úkol, sejdou se zpátky na stanovišti stanů, či v letní třídě. Společně zkoumají hmyz, mohou si jej například nakreslit do svého pracovního sešitu, nebo si mohou o daném zvířeti zjistit informace v knihách a encyklopediích, které budou přichystány.

Spontánní činnost dětí + večerní program

Po večeri, kterou budou tvořit opečené špekáčky, čekají děti klasické aktivity u táboráku. Těmito aktivitami je myšleno například zpívání táborákových písniček. V případě, že by zbylo více času, než je v plánu navrženo, může lektor s dětmi například zopakovat některou z aktivit, které již v útvaru hrál a které děti bavily. Toto zároveň může fungovat jako nenápadný způsob evaluace. V případě, že děti nebudou chtít hrát hry, nebo že lektor nevybere tuto alternativu, může tento čas využít jako čas na evaluaci celého volnočasového útvaru.

Dopolední program

V dopoledním programu se může lektor věnovat s dětmi přípravě snídaně. Na snídani si děti mohou například připravit pomazánku s bylinkami ze zahrádky, které si samy nasbírají. Děti také mohou s lektorem projít zahradu DD a zkoumat flóru a faunu daného zařízení. Poslední aktivitou bude společné focení, kde každé dítě následně dostane fotku, kterou si může založit do vlastního sešitu jako vzpomínku. Po této aktivitě je již program dětí volný a celý volnočasový útvar končí. Lektor v tomto případě již jen na děti dohlíží a čeká na příjezd a předání dětí rodičům. Tak děti, nashle v přírodě!

3.23 Finanční náklady na pomůcky a materiál pro zájmový útvar (1 rok)

Číslo položky	Položka	Položka pro hodinu č.	Cena za 1 kus (Kč)	Počet (ks)	Cena celkem (Kč)
		podzim, zima, jaro, léto			
1	barevné fixy	1, 2, 5, 1, 2, 5, 1, 2, 3, 4, 5, 1, 2	23	5	115
2	pastelky	2, 5, 1, 2, 5, 1, 2, 3, 4, 2	50	5	250
3	tužky	2, 5, 1, 2, 5, 1, 2, 3, 5, 1, 2, 5	3	15	45
4	včelí vosk v plástvi	1	139	3	417
5	knoty	1	5	15	75
6	tvrdý papír	1, 2, 2, 5, 1, 2, 2, 5	2	100	200
7	barevný papír	1, 2, 2, 1, 2, 4	3	100	300
8	lepidlo	2, 5, 2, 3, 2	17	5	85
9	klovatina	2, 2, 2	32	5	160
10	mléko	3	22	5	110
11	moučkový cukr	3	15	1	15
12	led	3	25	1	25
13	sůl	3, 4	7	1	7
14	zdobení na zmrzlinu	3	100	1	100
15	špejle	4	25	1	25
16	bavlnka	4	10	5	50
17	vlna	4	25	10	250
18	barvy vodové	5, 1	39	5	195
19	barvy temperové	5, 1	97	5	485
20	motouz provázku	5	38	1	38
21	pingpongový míček	3	32	3	96
22	gumičky	1	65	1	65
23	štětec	1	37	5	185
24	truhlík terakotový	3	25	15	375
25	hlína	3	129	1	129
26	balonek nafukovací	1	30	1	30
27	tvárovací drát chlupatý	1	5	30	150
28	korálky	1	4	30	120
29	pastelky voskovky	1, 2	10	5	50
30	euro složky	2	75	1	75
31	krabice plastová	3	50	15	750
32	semena řeřichy	3	29	15	435
33	vata	3	49	5	245
34	dřívka od nanuků	3	23	1	23
35	velká plastová krabice	4	65	15	975
36	špekáčky	5	76	3	228
37	chleba	5	40	2	80
Celkem					6958

Tabulka s finančními náklady na pomůcky a materiál obsahuje pouze položky, které nemá Dům dětí a mládeže Šikula k dispozici nebo se jedná o položky určené k rychlé spotřebě, případně k jednorázovému použití.

Předpokládaný počet účastníků v zájmovém útvaru je **15**.

Na tento počet byl nastaven počet kusů jednotlivých pomůcek či materiálu.

3.23.1 Tabulka finančních nákladů na pomůcky a materiál na 1 účastníka

Celkové náklady na pomůcky a materiál	Účastníci zájmového útvaru	Náklady na pomůcky a materiál na jednoho účastníka
(Kč)	Počet	(Kč)
6958	15	465

ZÁVĚR

Předkládaný bakalářský projekt má za cíl nabídnout dětem mladšího školního věku alternativní a smysluplný způsob trávení volného času. Je nabídkou organizovaného způsobu trávení jejich volného času zejména formou společných her, seznamování a diskuze na téma příroda kolem nás. Hodiny zájmového útvaru jsou zábavnou formou nacílené k poznávání běžných druhů rostlin a zvířat, které nás obklopují, a které při plánovaných výletech do okolní přírody můžou reálně vidět. V oblasti rukodělných a výtvarných prací v rámci hodin zájmového útvaru byly vybrány činnosti týkající se přírody (výsadba řeřichy, výroba pítka pro včely, tvorba herbáře apod.), které mají děti navést k lásce k přírodě a zaujmout je natolik, aby i po ukončení zájmového útvaru s objevováním svého okolí a přírody neustaly. Pokud se činnostmi zájmovým útvaru, zaměřeného na enviromentální oblast, podaří děti zaujmout a alespoň částečně je odpoutat od počítačů, mobilů, pak výsledek je velmi potěšující.

Po absolvování tohoto útvaru by mělo dítě jevit zájem o přírodu už samostatně, aniž by muselo nadále volnočasový útvar navštěvovat. Cílem, o který jsem se v tomto projektu snažila, bylo přeměrování trávení volného času od nezdravých aktivit (časté sezení u počítačů na sociálních sítích, případně u nevhodných her nebo časté „mobilování“) na vytvoření pozitivního vztahu k přírodě. Dle mého názoru je možné u dětí vytvořit zdravý návyk na činnost, a touto činností je v tomto konkrétním případě zkoumání přírody. Projekt byl záměrně vytvořen pro malé děti, u kterých je jednodušší začínat se změnou ke zdravým návykům.

Školní rok začíná v září, proto je i tento zájmový útvar koncipován od podzimního období k letnímu. Celý zájmový útvar, který má celkovou dotaci dvaceti setkání po devadesáti minutách, je dělen do čtyř částí. Tyto části jsou rozděleny podle ročních období tak, aby v každé části mohly být probrány všechny aspekty těchto období. Děti získají řadu informací jak o flóře, tak o fauně, kterým jsou věnovány vždy dvě setkání. Bezesporu mezi nejoblíbenější činností se zařadí jednoduché, bezpečné pokusy, u kterých budou děti hlavními aktéry. V rámci zájmového útvaru jsou naplánovány výlety, na kterých se děti dozví něco o tradicích a zvycích Slováckého regionu. Dle mého názoru je tedy tento zájmový útvar koncipován jako zábavná forma výuky o přírodě, která má za hlavní cíl ukázat dětem zajímavou alternativu trávení volného času.

BIBLIOGRAFICKÉ CITACE

- 1) BROUKALOVÁ Lenka, NÉVÁK Miroslav a kol., 2011. [online]. Praha: Envigogika 2012/VII/1 – Recenzované články, 21. 5. 2012. [cit. 29. 2. 2020]. Dostupné z: https://www.researchgate.net/publication/270552290_Cile_a_indikatory_pro_environmentalni_vzdelavani_vychovu_a_osvetu_v_Ceske_republice
- 2) Helča, 2013. *Pokus: krystalizace soli*. [online]. Škárovic pískoviště, 31. 10. 2013. Dostupné z: <http://naspisecek.cz/pokus-krystalizace-soli/>
- 3) HOFBAUER Břetislav, 2004. Děti, mládež a volný čas. 1. vydání. Praha: Portál. 176 s. ISBN: 80-7178-927-5
- 4) KRAUS, Blahoslav, 2008. *Základy sociální pedagogiky*. Praha: Portál, s. r. o. 216 s. ISBN: 978-80-262-0643-9 (brož.)
- 5) *Město Uherské Hradiště, 2020. Základní informace o městě*, [online]. Uherské Hradiště: Město Uherské Hradiště, 2020. [Cit. 28. 2. 2020]. Dostupné z: <https://www.mesto-uh.cz/zakladni-informace-o-meste>
- 6) PÁVKOVÁ Jiřina, 2008. *Pedagogika volného času*. Praha: Portál. 224 s. S 72-73. ISBN: 978-80-7276-423-6
- 7) PATHERSON Kathy, 2015. *Motivační tříminutovky: přes 100 jednoduchých cvičení k aktivizaci skupiny*. Praha: Portál, s. r. o. 184 s. ISBN: 978-80-0794-8 (brož).
- 8) POKORNÝ Ivan, 2019. *Pohybové hry pro školáky. 129 cvičení pro rozvoj sportovních dovedností*. Praha: Grada Publishing, a.s. [srov. s. 17]. Edice Děti a sport. ISBN: 978-80-271-2064-2
- 9) SÁRKÖZI Radek, 2010, Projektové vyučování – Moderní vyučovací metody, [online]. Čtenářská gramotnost a projektové vyučování, 9. 11. 2010. [cit. 24. 02. 2020]. Dostupné z: <http://www.ctenarska-gramotnost.cz/projektove-vyucovani/pv-metody/metody-3>
- 10) STRAKATÁ Mirka, 2009. *Pojďte s námi do přírody. Hry pro mateřské školy*. Kralice na Hané: Computer Media, s.r.o. 144 s. ISBN: 978-80-7402-027
- 11) Svaz měst a obcí České republiky, 2018. *Vzorové dokumenty pro školy a školky*. [online]. Praha: budova Kongresového centra Praha, 11. 6. 2018. [cit. dne 5. 5. 2020].

Dostupné z: <https://www.smocr.cz/cs/cinnost/skolstvi/a/vzorove-dokumenty-pro-skoly-a-skolky>

- 12) VALKONOUVÁ Tereza, DANIŠ Petr, 2019. *Nejlepší hry z lesních školek*. Brno: CPress, Albatros Media a. s. 182 s. ISBN: 978-80-264-2570-0
- 13) YOUNG, Kimberly S. Internet addiction: symptoms, evaluation and treatment. [Online] 1999. <http://netaddiction.com/articles/symptoms.pdf>.
- 14) 2009, Seznam škol. [online]. Just4we.cz s. r. o. 2009. [cit. 28. 2. 2020]. Dostupné z: <http://www.seznamskol.eu/typ/vysoka-skola/?kraj=zlinsky&okres=uherske-hradiste>
- 15) 2010. *Libo-li zmrzlinu aneb zmrzlina doma a za pět minut*. [online]. pokusy.kmd@gmail.com. Dostupné z: <http://kmd-trinec.blogspot.com/2010/04/libo-li-zmrzlinu-aneb-zmrzlina-doma-za.html>

PŘÍLOHY

Příloha č. 1: Náhled nabídky volnočasových aktivit v DDM Šíkula + náhled informační brožury

Příloha č. 2: Potvrzení o BOZP

Příloha č. 3: Informační potvrzení pro vedoucí akce

Příloha č. 4: Informovaný souhlas se zpracováním osobních údajů - GDPR

Příloha č. 1: Náhled nabídky volnočasových aktivit v DDM Šikula + náhled informační brožury

Přírodovědné kroužky

V přírodovědných kroužcích u dětí rozvíjíme cit k Zemi, přírodě a veškerému svému živému i neživému okolí. Učíme děti, jak se chovat ke zvířatům, vnímat je jako živé bytosti a vcítit se do jejich potřeb. K dispozici máme množství pomůcek, her a přístrojů. Nedílnou součástí našich kroužků je zookoutek, ve kterém chováme na 20 druhů zvířat.

Pokud není uvedeno jinak, probíhají přírodovědné kroužky v pobočce DDM, Přírodovědném centru TRNKA (PC TRNKA) v budově ZŠ Za Alejí, zadní vchod Za Alejí 1072, Uh. Hradiště.

Vedoucí oddělení: Mgr. Lenka Pavelčíková

Email: lenka.pavelcikova@ddmsikula.cz • **mob.** 733 500 233
Web: www.trnka.xf.cz

Název	Věk	Doba	Místo	Cena v Kč
Kulihrášek	od 2 let	90 min.	PC TRNKA	100 + 50 Kč za schůzku
rodiče s dětmi, příroda, hry, říkanky, pozorování, tvoření				
Pat a Mat (1x za 14 dní)	6 - 12 let	120 min.	PC TRNKA	1 100 Kč
kutilství, dřevo, řezání, vrtání, výrobky				
Svět dinosaurů	od 4 let	60 min.	PC TRNKA	800 Kč
dinosaurů, teorie, tvoření, hraní, knihy, povídání, hry				
Velký nezbeda	6 - 12 let	90 min.	PC TRNKA	1000 Kč
seznamování s přírodou kolem nás, cit k přírodě, tvoření, pohyb i venku				
Malý nezbeda	3 - 6 let	90 min.	PC TRNKA	1000 Kč
seznamování s přírodou kolem nás, cit k přírodě, tvoření, zkoumání přírody, hry				
Zvířátko (I., II., III., IV.)	6 - 15 let	90 min.	PC TRNKA	1 100 Kč
práce v zookoutku, teraristika, systém zvířat				
Mladý včelař	od 8 let	90 min.	PC TRNKA	600 Kč
základy včelaření, historie včelařství, chov včel, zpracování produktů, hry				
Vížata (1x za 14 dní)	od 4 let	150 min.	Stříbrnice	500 Kč
myslivecký kroužek, příroda, poznávání přírody, základy myslivosti, zvěř				
Myslivecký kroužek (1x za 14 dní)	od 8 let	90 min.	Popovice	500 Kč
myslivecký kroužek, příroda, poznávání přírody, základy myslivosti, zvěř				
Hokus pokus (1x za 14 dní)	od 8 let	90 min.	PC TRNKA	800 Kč
bezpečné pokusy, chemie, fyzika, biologie				
Malý badatel (1x za 14 dní)	6 - 12 let	90 min.	DDM Jarošov	800 Kč
zkoumání přírody, pokusy, vycházky ven, hry, soutěže				
Příběhy noci (1x za měsíc)	od 6 let	18 hod.	PC TRNKA	150 + 180 za schůzku
přespávání v PC TRNKA, noční dobrodružství, vycházky				
Klub cestovatelů (1x za měsíc)	od 3 let	10 hod.	výlety	100 + cena za výlety
výlety vlakem, autobusem i pěšky, cestování o víkendy nebo ve svátek, muzea, příroda				
Technico-modelářský (1x 14 dní)	6 - 15 let	120 min	PC TRNKA	1 100 Kč
děti se naučí technickému myšlení, manuálnímu dovednostem, základům modelářské činnosti, možnost výuky na 3D tiskárně, naučí se stavět funkční modely letadel, loď řízené rádiem				
3D tisk a programování (1x 14 dní)	6 - 15 let	120 min	PC TRNKA	1 500 Kč
základy programování, kreslení vlastních návrhů, práce s 3D modelem, obsluha tiskárny				

Sportovní a taneční kroužky

Oddělení sportu a tance nabízí sportovní vyžití pro všechny věkové kategorie, od nejmenších dětí až po dospělé. Organizuje pravidelné tréninky, víkendové akce a soutěže. Dívky z aerobiku dosahují výborných úspěchů v celostátních soutěžích.

Vedoucí oddělení: Bc. Jana Skuciusová

Informace o kroužcích

jana.skuciusova@ddmsikula.cz • mob. 605 203 065

Název	Věk	Doba	Místo	Cena v Kč
Klub dětí a maminek	1,5 - 3 let	ÚT/90 min.	DDM Jarošov	50 Kč/návštěva
hry, sociální dovednosti, příprava dětí do kolektivu				
Klub dětí a maminek	1,5 - 3 let	ST/90 min.	Diakonie	50 Kč/návštěva
hry, sociální dovednosti, příprava dětí do kolektivu				
Klub dětí a maminek	1,5 - 3 let	ČT/90 min.	Diakonie	50 Kč/návštěva
hry, sociální dovednosti, příprava dětí do kolektivu				
Bříšní tance	7 - 12 let	60 min.	DDM	1 100 Kč
výuka základních prvků, secvičení kolektivního tance pro vystoupení				
Sport. gymnastika, začátečníci	5 - 8 let	60 min.	Gymnázium UH	1 300 Kč
výuka základních prvků gymnastiky				
Sport. gymnastika, pokročilí	8 - 10 let	60 min.	Gymnázium UH	1 300 Kč
výuka základních prvků gymnastiky				
Sportovní gymnastika	6 - 10 let	60 min.	ZŠ Bilovice	1000 Kč
výuka základních prvků gymnastiky				
Sportovní gymnastika	6 - 10 let	60 min.	ZŠ Jarošov	1000 Kč
výuka základních prvků gymnastiky				
Sportovní gymnastika	6 - 10 let	60 min.	ZŠ Velehrad	1000 Kč
výuka základních prvků gymnastiky				
HIP-HOP	6 - 10 let	60 min.	Diakonie	1 000 Kč
základní prvky tanečního stylu				
SM systém cvičení	8 - 12 let	60 min.	DDM	1 500 Kč
ozdravné cvičení na problémy zad				
Zumba	7 - 12 let	60 min.	Diakonie	1 000 Kč
osvojení tanečního stylu zumbly				
Stolní tenis	8 - 14 let	90 min.	Orlovna UH a ZŠ U pálenice Kunovice	1000 Kč
základy stolního tenisu, soutěže				
Balet	5 - 8 let	60 min.	DDM	1 000 Kč
přípravka, osvojení základních pozic				
Moderní balet	8 - 14 let	60 min.	Diakonie	1000 Kč
Výuka moderního baletu				
Aerobik, začátečníci	6 - 8 let	60 min.	Diakonie	1200 Kč
výuka aerobikových prvků, secvičení sestavy				
Aerobik, pokročilí	od 12 let	60 min.	Diakonie	1 200 Kč
výuka aerobikových prvků, účast v soutěžích				
Geocaching	od 6 let			200 Kč + cena za výlety
výlety do přírody, hledání „kešek“				
Florbal	6 - 10 let	60 min.	ZŠ Jarošov	1 000 Kč
základy florbalu				
Florbal	6 - 10 let	60 min.	Bilovice	1 000 Kč
základy florbalu				
Parkour	6 - 14 let	60 min.	Gymnázium UH	1 300 Kč
návčik akrobatických prvků				

Estetické kroužky

Estetické oddělení umožňuje všem bez rozdílu věku rozvíjet dovednosti a rozšiřovat své poznání v různých oblastech, učí je používat tradiční i netradiční materiály, nabízí trendové aktivity. Podporuje vztah k rukodělným technikám.

Vedoucí oddělení: Bc. Martina Dörrová

Informace o kroužcích: martina.dorrova@ddmskula.cz • mob. 605 203 064

Název	Věk	Doba	Místo	Cena v Kč
Keramika - příprava	4 - 5 let	90 min.	DDM	1 250 Kč
základní dovednosti, keramika, glazury, engoba, fantazie, jemná motorika				
Keramika - začátečníci	1. třída	60 min.	DDM	1 250 Kč
keramika, glazury, engoby, dopomoc, jemná motorika, fantazie				
Keramika - začátečníci	5 - 6. let	60 min.	DDM	1 250 Kč
jemná motorika, základy, hlína, tvarování, glazury, válení, fantazie				
Keramika - mírně pokročilí	1. - 3. třída	60 min.	DDM	1 250 Kč
zkušenosti, keramika, tvarování, dekorování, točení na kruhu, dopomoc, glazury, engoby, fantazie, řemeslo				
Keramika - pokročilí	3. - 5. třída	90 min.	DDM	1 350 Kč
zkušenosti, keramika, tvarování, dekorování, točení na kruhu, glazury, engoby, fantazie, řemeslo				
Keramika - pokročilí	6. - 9. třída	90 min.	DDM	1 350 Kč
zkušenosti, keramika, tvarování, dekorování, točení na kruhu, glazury, engoby, samostatnost, řemeslo, fantazie				
Výtvarka - příprava	4 - 5 let	45 min	DDM	900 Kč
výtvarné techniky, seznámení, kresba, malba, barevné citění, jemná motorika, fantazie				
Výtvarka - začátečníci	1. - 2. třída	60 min.	DDM	1 000 Kč
výtvarné techniky, kresba, malba, barevné citění, jemná motorika, fantazie, kreativita				
Výtvarka - mírně pokročilí	3. - 4. třída	60 min.	DDM	1 000 Kč
výtvarné techniky, kresba, malba, barevné citění, jemná motorika, fantazie, 3D tvorba, řemeslo				
Výtvarka - pokročilí	5. - 6. třída	60 min.	DDM	1 100 Kč
výtvar. techniky, kresba, malba, barevné citění, kreativita, fantazie, 3D tvorba, řemeslo, samostatnost				
Vaření (1x za 14 dní)	2. - 5. třída	90 min.	DDM	800 Kč
vaření, potravin, zdraví, životní styl, samostatnost				
DIY móda (1x za 14 dní)	3. - 9. třída	90 min.	DDM	500 Kč
udržitelnost, ekologie, tvoření, fantazie, osobnost, zodpovědnost, řemeslo				
Klub táborníků	6. - 9. třída	90 min.	DDM	150 Kč
tvoření a organizace her, pravidla, samostatnost, zodpovědnost, táborový instruktor				
Rybářský	od 6 let	60 min.	DDM	300 Kč
ryby, vodní živočichové, ochrana přírody, rybolovná technika, krmné směsi, zkoušky, rybářský pr.				
Dětský a studentský parlament UH	II. stupeň ZŠ	90 min.	DDM	
zodpovědnost, kreativita, sociální citění, prospěšnost, město, samospráva				
Klub instruktorů	starší 15 let	90 min.	DDM	50 Kč
organizace, děti, odbornost, pedagogika, vedení kroužků, volný čas				
Šperkování (1x za 14 dní)	ZŠ	90 min.	DDM Jarošov	300 Kč
recyklace, tvoření, šperky, doplňky, nové tvarovací hmoty, fantazie				
Technický (1x za 14 dní)	2. - 9. třída	90 min.	SŠPHZ	500 Kč
základy, el.součástky, pájení, měření, stavebnice BOFFIN, LEGO MINSTORMS, robot, programování				
Výtvarka - příprava	MŠ	60 min.	ZŠ Velehrad	700 Kč
Výtvarka - mírně pokročilí	1. - 6. třída	60 min.	ZŠ Velehrad	700 Kč
výtvarné techniky, kresba, malba, barevné citění, jemná motorika, fantazie, kreativita, řemesla				

Společensko-vědní kroužky

Společensko vědní oddělení nabízí širokou škálu aktivit, jak ve výuce na různých hudebních nástrojích, tak i v jazycích. Podporujeme skupinové aktivity a hru v kapele Frajeři. Vždy se klade důraz na individualitu každého účastníka.

Vedoucí oddělení: Radka Turziková, DiS. • radka.turzikova@ddmskula.cz

• mob. 605 203 063

Název	Věk	Doba	Místo	Cena v Kč
Kytara - začátečníci/mírně pokročilí/pokročilí	šk.věk	60 min.	DDM	1 300 Kč
Kytara - začátečníci/mírně pokročilí/pokročilí	šk.věk	60 min.	Velehrad	1 300 Kč
Kytara - začátečníci/mírně pokročilí/pokročilí	šk.věk	60 min.	ZŠ Boršice	1 300 Kč
Kytara - začátečníci/mírně pokročilí/pokročilí	šk.věk	60 min.	DDM Jarošov	1 300 Kč
hra podle akordů, vybrnkávání, lidové i moderní písně, hra ve skupinách				
El. kytara - začátečníci/mírně pokročilí	šk.věk	60 min.	DDM	1 300 Kč
sólová hra, power akordy				
Ukulele - začátečníci/mírně pokročilí/pokročilí	šk.věk	60 min.	DDM	1 300 Kč
hra podle akordů, vybrnkávání, lidové i moderní písně, hra ve skupinách				
Klávesy - začátečníci/mírně pokročilí /pokročilí	šk.věk	60 min.	DDM	1 300 Kč
hraní pravou, levou rukou, později obě ruky dohromady, etudy, skladbičky, lidové a moderní písně				
Flečna zobcová - začátečníci/mírně pok./pokročilí	šk.věk	60 min.	DDM	1 300 Kč
správné dýchání, etudy, skladbičky, lidové a moderní písně, hra ve skupinách				
Kapela Frajeři	14 - 20 let	120 min.	DDM	1 100 Kč
skupinová souhra, zkoušení na aparaturu, tvorba písní, soutěže, koncerty				
Nová dětská kapela	šk.věk	120 min.	DDM	1 000 Kč
skupinová souhra, zkoušení na aparaturu, tvorba písní, soutěže, koncerty				
Hra na cimbál	šk.věk	60 min.	DDM	1 000 Kč
lidové i moderní písně, stupnice, akordy, skladbičky vhodné pro cimbál				
Deskové hry (1x za 14 dní)	Od 10 let	120 min.	DDM	500 Kč
lehčí i složitější, známé i neznáme stolní hry, únikové hry				
Angličtina - začátečníci/mír. pok./pokročilí	šk.věk	60 min.	DDM	1 300 Kč
Angličtina - začátečníci/mírně pokročilí	5 - 6 let	60 min.	MŠ v UH	1 100 Kč
základní fráze pro komunikaci, slovní zásoba, hry a obrázky k zapamatování daného tématu				
Fotografický kroužek	šk.věk	60 min.	DDM	1 300 Kč
základy fotografování, práce se světlem, fotografování v exteriérech i interiérech, foto soutěže				
CERMAT - příprava na SŠ	od 14 let	120 min.	DDM	1 500 Kč
příprava na přijímací zkoušky na střední školy - český jazyk, matematika				

Aktivizace kroužků estetického oddělení

Název	Věk	Doba	Místo	Cena v Kč
Keramika	1. - 5. třída	60 min.	ZŠ Sportovní UH	1 000 Kč
Keramika	1. - 5. třída	60 min.	ZŠ Bilovice	1 000 Kč
Keramika (1x za 14 dní)	1. - 9. třída	60 min.	ZŠ Boršice	500 Kč
Keramika (1x za 14 dní)	MŠ	60 min.	MŠ Bilovice	500 Kč
Keramika - příprava	MŠ	60 min.	ZŠ Huštěnovice	900 Kč
Keramika - mírně pokročilí	1. - 5. třída	60 min.	ZŠ Huštěnovice	1 000 Kč
Keramika - příprava	MŠ	60 min.	ZŠ Mařatice UH	1 000 Kč
Keramika - mírně pokročilí	1. - 5. třída	60 min.	ZŠ Mařatice UH	1 000 Kč
Keramika	1. - 5. třída	60 min.	ZŠ Místiřice	500 Kč
Keramika (1x za 14 dní)	ZŠ	60 min.	DDM Jarošov	400 Kč

keramika, tvarování, jemná motorika, dekorování, glazury, engoby, fantazie, řemeslo

Prohlášení zákonných zástupců dítěte

Toto prohlášení musí být vyplněno a datováno v den odjezdu a dítě je odevzdává při odjezdu s kopií průkazu pojištěnce.

Tímto prohlašuji, že:

jméno:

příjmení:

datum narození:

adresa trvalého bydliště:

nemá známky akutního, či jiného onemocnění, ani takové onemocnění neprodělalo v posledních čtrnácti dnech. Dále prohlašuji, že mé dítě nepřišlo do kontaktu s infekční osobou, nebo osobou s podezřením na infekční, nebo jinou nemoc.

Jsem si vědom, že klamné potvrzení tohoto dokumentu má právní následky.

V:

Dne:

Podpis:

Příloha č. 3: **Informační potvrzení pro vedoucí akce**

Informační potvrzení pro vedoucí akce

Jméno dítěte:

Příjmení:

Datum narození:

Adresa trvalého bydliště:

Jméno otce:

Jméno matky:

Kontakt na matku:

Kontakt na otce:

Alergie dítěte:

Zranění dítěte:

Omezení dítěte:

INFORMOVANÝ SOUHLAS SE ZPRACOVÁNÍM OSOBNÍCH ÚDAJŮ

Jako zákonný zástupce dávám svůj souhlas Zájmovému útvaru s přírodovědeckou tematikou ke shromažďování, zpracovávání a evidenci níže uvedených osobních a citlivých údajů o mém dítěti nar. ve smyslu evropského nařízení GDPR a směrnice školy ohledně zpracování osobních údajů.

Osobní údaj	Účel zpracování	Zaškrtněte v případě souhlasu
Jméno, příjmení, třída, rok narození	Přihlášky a evidence (seznamy) na aktivity útvaru	
Jméno, příjmení, třída, datum narození, bydliště	Poskytnutí těchto údajů ubytovacím zařízením v souvislosti s organizací výjezdních aktivit, např. výletů	
Jméno, příjmení, třída	Přihlášky do soutěží	
Jméno, příjmení, e-mail zákonného zástupce	Zasílání informací (např. besedy, prezentační aktivity, otevřené hodiny pro zákonné zástupce)	

Souhlas poskytuji po dobu docházky mého dítěte. Byl jsem poučen o svých právech, zejména o svém právu tento souhlas kdykoli odvolat, a to i bez udání důvodů, o právu přístupu k těmto údajům, právu na jejich opravu, o tom, že poskytnutí osobního údaje je dobrovolné, o právu na sdělení o tom, které osobní údaje byly zpracovány a k jakému účelu. Dále potvrzuji, že jsem byl poučen o tom, že pokud zjistím nebo se budu domnívat, že škola provádí zpracování osobních údajů, které je v rozporu s ochranou soukromého a osobního života subjektu údajů nebo v rozporu se zákonem, zejména jsou-li osobní údaje nepřesné s ohledem na účel jejich zpracování, mohu požádat uvedené instituce o vysvětlení, požadovat, aby škola odstranila takto vzniklý stav.

V..... dne

Jméno zákonného zástupce a podpis

Jméno zákonného zástupce..... a podpis.....

⁴⁷ Viz.: Svaz měst a obcí České republiky, 2018. *Vzorové dokumenty pro školy a školky*. [online]. Praha: budova Kongresového centra Praha, 11. 6. 2018. [cit. dne 5. 5. 2020]. Dostupné z: <https://www.smocr.cz/cs/cinnost/skolstvi/a/vzorove-dokumenty-pro-skoly-a-skolky>